

Mesto Pezinok
Radničné námestie 7
SK-902 14 Pezinok

Vydavateľ

PEZINČAN

29. január 2021

1/2021

54. ročník

KINASPOLU
PEZINSKÉ KINO
ONLINE

Pezinok žije

Vyberáme pre vás

SAMOSPRÁVA

Rok 2020 bol veľkou previerkou

strana 2

SAMOSPRÁVA

Závora na Myslenickej vyvoláva diskusie i otázky

strana 3

KULTÚRA

Dá sa vyučovať umenie cez obrazovku?

strana 6

HISTÓRIA

(Ne)dopovedaný príbeh rodiny Sternovcov

strana 8

ŠPORT

Pezinok napreduje vo FootGolfe...

strana 12

Pezinok sa stal vzorom pre slovenské mestá

#projekty

V roku 2020 sa obnovilo niekoľko detských a športových ihrísk

Do ihrísk v správe Pezinka investovalo mesto v roku 2020 viac ako 50-tisíc eur. Výsledkom sú krajšie a bezpečnejšie priestory pre hry a šport v rôznych častiach mesta.

Detské ihriská

Kompletnou údržbou prešlo tridsaťšesť detských ihrísk. Údržba zahŕňala čistenie plôch, výmenu piesku, opravu oplotenia, úpravu a čistenie informačných tabúl, nátery a povrchové úpravy súčasti ihrísk, ako i viaceré drobné opravy.

Športové ihriská

Od začiatku októbra minulého roka je verejnosti k dispozícii zrekonštruované multifunkčné ihrisko, ktoré sa nachádza za bytovým domom na Suvorovovej ulici č. 40. Pôvodný nevyhovujúci povrch ihriska bol odstránený a na

Pokračovanie na strane 2

Celoplošné skríningové testovanie na ochorenie COVID-19, ktoré sa uskutočnilo od 18. do 26. januára, bolo vďaka aplikácii Rýchlejšie.sk bezpečnejšie a efektívnejšie. Spôsob, akým sme testovali v Pezinku, sa stal unikátom inšpirujúcim ďalšie mestá na Slovensku.

Po celoplošnom testovaní na jeseň minulého roka sme si hromadne testovanie na ochorenie COVID-19 zopakovali v podobe celoplošného skríningu. Tentokrát však malo vďaka aplikácii Rýchlejšie.sk úplne iný priebeh. „Hlavný dôraz bol kladený na bezpečnosť obyvateľov, na efektívnosť času, šetrenie personálnych kapacít pre zabezpečenie testovania a, samozrejme, sa bralo do úvahy aj ekonomické hľadisko. Po dlhotrvajúcich rokovaniach sa mi podarilo dosiahnuť, aby štát uznal elektronické certifikáty, SMS správy ako výsledok a tiež, aby mohol byť

registračný elektronický systém. To spustilo istú revolúciu, že samospráva sa naozaj začala správať ako v 21. storočí,” uviedol primátor mesta Pezinok Igor Hianik.

Bezpečnejšie a rýchlejšie

Mesto Pezinok pripravilo na víkend od 23. do 24. januára v čase od 8.00 do 18.00 h osem odberných miest – Denné centrum Grinava, Basketbalová hala SOŠ podnikania a služieb, Komenského ul., ZŠ Fándlyho, Futbalový štadión PŠC (Juh), Denné centrum Hrnčiarska, Pezinské kultúrne centrum, ZŠ Kupec-

kého, ZŠ Na bielenisku. V pondelok 25. a utorok 26. januára boli v meste k dispozícii dve odberné miesta – na ZŠ Fándlyho a ZŠ Na bielenisku v čase od 13.00 do 18.00 h. Všetky odberné miesta boli okrem tímov zložených z lekárov, administrátorov, koordinátorov a vojakov vybavené aj informačnou technológiou pre elektronické spracovanie výsledkov. Vďaka aplikácii Rýchlejšie.sk sa mohli záujemcovia o testovanie vopred objednať cez rezervačný systém priamo na konkrétny čas, čím sa zminimalizovalo čakanie na odberných miestach. Zároveň sa celkom odbúrali rady, ktoré sa vytvárali pri čakaní na výsledok. Ten bol zasielaný v podobe elektronického certifikátu prostredníctvom e-mailu alebo

Pokračovanie na strane 2

..... Rýchla správa
#Testovanie

Mobilné
odberové
miesta

V meste sú naďalej k dispozícii dve mobilné odberové miesta určené na bezplatné testovanie na ochorenie COVID-19. Antigénový test je možné podstúpiť od pondelka do piatka v budove pri vstupe do areálu Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela na Malackej ceste č. 63 v Pezinku (od 12.00 do 16.00 h) a v exteriéri pred budovou Ambulantnej pohotovostnej služby na Bratislavskej č. 85 v Pezinku (od 14.00 do 22.00 h).

Poslanci schválili mestský rozpočet na rok 2021

▣ **Mestské zastupiteľstvo v Pezinku poslednýkrát v minulom roku zasadalo v Dome kultúry 10. decembra, samozrejme, v súlade s protiepidemiologickými opatreniami. Prioritami boli rozpočet a úprava výšky dane z nehnuteľnosti. Rozpočet na rok 2021 bol schválený, dane nie.**

Alfou a omegou je rozpočet

Pezinok bude v tomto roku hospodáriť na strane príjmov aj výdavkov so sumou 24,7 mil. €. Kapitálový a bežný rozpočet sú schodkové. Na dofinancovanie schodku sa použije rezervný fond. Rozpočet je nižší, ako sa očakávalo, minuloročné príjmy fyzických osôb poznačila pandémia, čo sa premietlo do nižších podielových daní. Výpadok bežných príjmov Pezinka je preto približne 650-tisíc €. Finančné prostriedky treba vynaložiť nielen na správu a nevyhnutnú údržbu, mesto tiež potrebuje finančný základ na rozvoj. Škrtom cez rozpočet v tomto smere je neschválená úprava dane z nehnuteľností.

Stagnujúce dane ovplyvnia rozvoj

O zvyšovaní daní z nehnuteľností sa na zastupiteľstve razantne diskutovalo. Časť poslancov považovala zvýšenie za primerané, časť ho však nepodporila. V ostatných rokoch mestá na Slovensku sadzby daní z nehnuteľností zvýšili, niektoré o 30 až 50 %. Pezínok výšku týchto daní neupravoval od roku 2013. Ostáva tak aj v tomto roku nezmenená, keďže poslanci zvýšenie nakoniec neschválili. Rozvoj mesta však bude pravdepodobne trpieť. „Snažíme sa zachovať všetky služby pre našich občanov tak, ako doteraz. Ale máme záujem ich, samozrejme, zlepšovať a posúvať dopredu. Rozpočet je však dosť napätý, preto budeme s najväčšou pravdepodobnosťou v niektorých oblastiach stagnovať“, vysvetlil primátor mesta Igor Hianik. Situácia našťastie nezabrzdí v tom-

to roku plánovanú výstavbu kanalizácie v Grinave, resp. jej dažďovú vetvu, na ktorú má mesto v rozpočte vyčlenených 600-tisíc €. Drahšiu splaškovú vetvu financuje BVS.

Kompostáreň zníži komunálny odpad

Život obyvateľov v meste perspektívne zlepši aj kompostáreň, ktorá pomôže zminimalizovať objem a skládkovanie komunálneho odpadu. Ide o najekologickejší spôsob spracovania odpadu, investícia je však nad rámec rozpočtu Pezinka. Treba žiadať o dotáciu. Na vybudovanie kompostárne na území Pezinka poslanci schválili žiadosť o nenávratný finančný príspevok z Operačného programu Kvalita životného prostredia, na 5-percentnú spoluúčasť sú vyčlenené prostriedky v rozpočte.

Záujem zachovať Okresný súd v Pezinku

Ďalšia téma, o ktorej poslanci hovorili, sa týkala súdnictva. Ministerstvo spravodlivosti plánuje od roku 2022 reformu, ktorej súčasťou je zmenšenie počtu okresných súdov asi o polovicu. Ohrozený je aj Okresný súd v Pezinku. Poslanci schválili poslancový návrh Romana Mácsa, v ktorom podporujú zachovanie súdu.

Mestskí poslanci sa zaoberali aj inými témami. Všetky rozhodnutia nájdete na www.pezinok.sk v záložke **Samospráva**.

Irena Dorotjaková

Čaká nás sčítanie obyvateľov

Od 15. februára do 31. marca 2021 sa budeme sčítavať. Tentoraz to však bude rýchlejšie a jednoduchšie. Sčítanie obyvateľstva sa bude realizovať elektronicky.

Každý z nás sa bude môcť sčítať z pohodlia svojho domova cez mobilnú aplikáciu alebo na stránke www.scitanie.sk. Pre obyvateľov, ktorí budú potrebovať pomoc, budú v mestách zriadené kontaktné centrá a bude možnosť požiadať o sčítanie prostredníctvom mobilného asistenta.

Povinnosť sčítať sa vyplnením sčítacieho formulára majú všetci obyvatelia Slovenskej republiky. Pre účely sčítania sa

je obyvateľom každý, kto má v Slovenskej republike trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt. Obyvateľom sa zároveň rozumie aj občan Európskej únie, ktorý má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt. Za neplnoletého obyvateľa a za obyvateľa, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony, má povinnosť vyplniť sčítací formulár jeho zákonný zástupca.

O všetkom podstatnom, čo súvisí so sčítaním obyvateľstva, vás budeme informovať na www.pezinok.sk alebo na facebookovej stránke mesta.

Daniela Malíková

V roku 2020 sa obnovilo niekoľko detských a športových ihrísk

Pokračovanie zo strany 1

hradený asfaltovým betónom. Pribudli nové kovové basketbalové koše a čiary.

Rekonštrukciu podstúpilo aj ihrisko na Muškáte. Pôvodný stav bol nevyhovujúci – poškodené oplotenie, zhrdzavené futbalové bránky, potrhávaná sieť. Do ihriska tiež zasahovali okolité stromy, ktoré bránili vo viditeľnosti. Dnes má ihrisko nový povrch, čiary, basketbalové koše, futbalové bránky a oplotenie.

V spolupráci s Nadáciou Tesco v rámci projektu „Vy rozhodujete, my pomá-

hame“ mesto kompletne obnovilo ihrisko pre malých i veľkých na Bratislavskej ulici.

Aktívny park Za hradbami

Začali sa práce na revitalizácii vnútrobloku Za hradbami ako verejného priestoru určeného pre aktivity všetkých vekových kategórií. Jeho súčasťou bude okrem detských ihrísk, multifunkčné ihrisko, workoutové ihrisko, terasa i fitness zóna.

Daniela Malíková

Pezínok sa stal vzorom pre slovenské mestá

Pokračovanie zo strany 1

SMS správy. „Tomu, aby mala aplikácia zmysel pre samosprávu a bola veľmi intuitívna pre obyvateľov, ale aj pre pracovníkov, adminov, predchádzala početná komunikácia s tvorcami aplikácie Ľudovítom Scholtzom a Samuelom Zubom,“ vysvetlil primátor.

Prvotné problémy vystriedal hladký priebeh

Začiatok testovania sprevádzali technické problémy, ktoré spôsobili hodinové meškanie a oneskorené zasielanie elektronických výsledkov. „Napriek tomu, že na začiatku boli komplikácie s aplikáciou, resp. iné technické problémy, tak už v rámci sobotného predpoludnia sa situácia upravila. Prestali sa tvoriť rady a popoludnie bolo úplne plynulé,“ uviedol I. Hianik. V Pezinku bolo v sobotu otestovaných 5026 ľudí, z ktorých bolo 28 pozitívnych.

V nedeľu 24. januára malo skríningové testovanie pokojný priebeh. Zo 4228 vykonaných testov vyšlo 28 s pozitívnym výsledkom. „Za dva víkendové dni sme otestovali cez 9000 ľudí a len 56 bolo pozitívnych, čo predstavuje necelých 0,6 % pozitivitu. Z tohto pohľadu akciu vnímam pre ďalšie fungovanie nášho mes-

ta ako veľmi dobrú,“ zhodnotil primátor víkendové testovanie a dodal: „Čo sa týka organizácie, keď to porovnáme s prvým plošným testovaním, kde sme mali 18 tímov, momentálne sme mali 12 tímov a testovalo sa nie do 20.00 h, ale do 18.00 h, tak to vyzerá tak, že to bolo omnoho efektívnejšie, napriek počítačovým komplikáciám, ktoré sme rýchlo odstránili.“

V pracovné dni bol záujem o testovanie výrazne nižší

Tímy z odborných miest na ZŠ Fándlyho a ZŠ Na bielenisku otestovali počas pondelka 25. januára a utorka 26. januára 942 ľudí. Pozitívny test sa preukázal v 26 prípadoch. V utorok 26. januára zároveň mesto testovalo aj v časti Glejovka. V spolupráci s Armádu spásy bolo otestovaných 78 ľudí s negatívnym výsledkom.

Mobilné odberové miesta

Počas pracovných dní sú v Pezinku k dispozícii dve mobilné odberové miesta (MOM), ktorých zriaďovateľom nie je

Celoplošné skríningové testovanie na ochorenie COVID-19, ktoré sa uskutočnilo od 18. do 26. januára, odhalilo v Pezinku 184 pozitívnych prípadov, čo predstavuje 1,12 %. V odborných miestach zriadených mestom podstúpilo antigénový test 10 274 ľudí. Pezinské mobilné odberové miesta otestovali 6188 ľudí.

mesto Pezínok – na Bratislavskej ulici a pri vstupe do budovy v Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela. Podľa informácií z Odboru krízového riadenia Okresného úradu Pezínok otestovali pezinské MOM počas skríningového testovania v období od 18. do 26. januára 6188 ľudí. Pozitívny výsledok vyšiel v 102 prípadoch.

Text: N. Bednáriková, foto: -red-

Rok 2020 bol veľkou previerkou

Milí Pezínčania a spoluobčania, tento rok, rovnako ako pre mnohých z vás, nebol ani pre mňa jednoduchý, a to predovšetkým v nepredvídateľnosti súčasnej situácie. Nech sa doba zmenila akokoľvek, snažil som sa pri svojich rozhodnutiach postupovať svedomito a zodpovedne. Aj keď som v očiach niektorých spoluobčanov prijal nepopulárne rozhodnutia, stále som úprimne presvedčený, že ak budeme všetci ťahať za jeden povraz, urobíme mesto Pezínok krajším mestom pre život. Uvedomujem si, že každý má individuálny pohľad na vec, no zároveň všetko, čo si človek zaumieni, si vyžaduje trpezlivosť a svoj čas. Naše názory sa môžu líšiť, kľúčové však je, aby sme v tých najdôležitejších otázkach dospeli k jednotnému, a hlavne spoločnému záveru. Verím, že projekty, ktoré má mesto v súčasnosti rozbehnuté, sa podarí zrealizovať a v nasledujúcich mesiacoch budete vidieť výsledky našej spoločnej práce.

Do nového roka 2021 vám želim to najvzácnejšie, čo máme, a to je zdravie. Zároveň vám prajem vieru, spolupatričnosť a lásku, aby bol tento rok lepší pre nás všetkých.

**Igor Hianik,
primátor mesta Pezínok**

Výsadba stromov i zmladzovanie krov

▣ **Počas posledného mesiaca v roku 2020 bolo v meste vysadených štyridsať nových stromov. Išlo o náhradnú výsadbu, v rámci ktorej pribudli stromy na Ulici 1. mája, na Bratislavskej, Kollárovej, Trnavskej a Šenkvickej. Na prelom februára a marca sa pripravuje omladzovanie krov.**

Na Ulici 1. mája vzniklo stromoradie premiešané zo šestnástich bezplodných sakúr a ôsmich okrasných hrušiek. Pri Saulaku na Bratislavskej pribudli tri brestovce a do prázdnych kvetináčov na Kollárovej dve guľovité slivky. V parčíku na Trnavskej a Šenkvickej je vysadených päť japonských sofor, ktoré sú typické vysokou toleranciou k znečisteniu prostredia. Jedna strihanolistá breza sa ako solitér zasadila na začiatku v cipe parčíka tak, aby neprekážala vo výhlade a neohrozovala bezpečnosť premávky. V parčíku tiež pribudlo päť rozvoľnene vysadených stromov červenolistej čremchy.

V rámci starostlivosti o zeleň plánuje mesto zmladzovať kry v parku na Radničnom námestí. Dôvodom je bezpečnosť a prehľadnosť v parku, obnova a zvýšenie vitality krov. Práce sa budú realizovať na prelome mesiacov február a marec. „Predjarie je na zmladenie krov ideálnym obdobím, pretože budú mať celú vegetačnú sezónu na regeneráciu. Niektoré kry budeme zmladzovať radikálne, niektoré iba orežeme o najviac jednu tretinu,“ uviedla referentka životného prostredia Viera Ježíková.

-red-

❑ **Dopravná závora na konci Myslenickej ulice, ktorá znemožňuje prejazd do vinohradov a k obľúbeným Grinavským jazerám, sa v posledných mesiacoch stáva čoraz diskutovanejšou témou. Kto ju osadil, z akých dôvodov a za akým účelom? Je vôbec zákonná alebo by sa mala odstrániť? Na získanie odpovedí sme oslovili zainteresované strany.**

Dopravná závora v mestskej časti Grinava na konci Myslenickej ulice je osadená na ceste, ktorá vedie do vinohradníckej zóny nad mestskou časťou Grinava. Cesta sa však nachádza na súkromnom pozemku pána Pavla Melknera. Ako vlastník pozemku umiestnil v septembri 2012 na ceste dopravnú závoru znemožňujúcu prejazd motorových vozidiel. „Dopravné zariadenie umiestnil najmä za účelom ochrany životného prostredia, za účelom ochrany zdravia a zabezpečenia všeobecnej bezpečnosti a zároveň aj ako prevenciu pred prípadnými nárokmi tretích osôb, ktoré by si mohli uplatňovať ako náhradu škody voči nemu ako vlastníčkovi pozemkov,“ vyplýva zo stanoviska právneho zástupcu P. Melknera JUDr. Dušana Repáka, ktorý sa vyjadril aj k dôvodom tohto kroku: „Pred osadením dopravného zariadenia bol klient svedkom neustálych problémov, denne po tomto dezolátnom asfalte prešli desiatky osobných automobilov, pričom vodiči boli často pod vplyvom alkoholu, prípadne tadiaľ prechádzali motoristi, ktorí chodili venčiť psov, bližšie do prírody. Zostatok z cestného telesa dokonca ani nezodpovedá dnešným bezpečnostným štandardom na komunikácie funkčnej triedy C, šírka cestného telesa je v rozsahu jedného automobilu bez možnosti vyhnutia sa inému motorovému vozidlu. Pôvodne pri vstupe na pozemky bolo osadené doprav-

né značenie ‚zákaz vstupu motorových vozidiel‘, pričom toto dopravné značenie motorové vozidlá nerešpektovali a po privolaní policajných zložiek tieto nechceli pokutovať/riešiť dopravné priestupky, keďže pozemky sú v osobnom vlastníctve klienta a nie je na nich umiestnená cesta zapojená do miestnej komunikácie v súlade s platnými právnymi predpismi. Peši prechod pre širokú verejnosť je možné stále vykonať cez pozemky vo výlučnom vlastníctve klienta, dopravné zariadenie nebráni prechodu pre občanov.“

Zákonnosť osadenia závery

Okresný dopravný inšpektorát v Pezinku vydal pre potreby cestného správneho orgánu, ktorým je mesto Pezinok, súhlasné stanovisko na základe plánu organizácie dopravy – trvalé dopravné značenie, ktoré predložil majiteľ pozemku P. Melkner. „Zdôvodnením žiadosti bola nežiaduca premávka motorových vozidiel po pozemku vlastníka bez spojitosti s údržbou prilahlých vinohradov a existencie oficiálnej verejne prístupnej účelovej komunikácie smerujúcej k vodnej nádrži a prilahlým vinohradom. Dopravný inšpektorát vo svojich stanoviskách k POD neskúma majetkovo-právne záležitosti, ale súlad návrhu s vyhláškou MV SR č.30/2020 z. z. o dopravnom značení, VL 6,1, VL 6.2, atď. a TP týkajúcich sa dopravného značenia,“ uviedol Radim Kubaljak, dopravný inži-

nier Okresného dopravného inšpektorátu v Pezinku.

Podľa informácií z Mestského úradu Pezinok, cesta na pozemku P. Melknera je vedená ako účelová komunikácia, ktorá nie je zaradená do siete miestnych komunikácií. Nie sú k dispozícii doklady o výstavbe cestného telesa. V úradných listinách sa uvádza, že „je možné iba konštatovať, že cestné tělo sa budovalo ako prístupová komunikácia do vinohradov“. Situáciu teda komplikujú predovšetkým vlastnícke vzťahy. „Mesto vyvíja snahu o jej nadobudnutie do vlastníctva ako účelovej verejnej komunikácie. Cesta je vybudovaná a vedie od Myslenickej cesty, ako hranice miestnej komunikácie, po hranicu s katastrom obce Limbach. Vlastnícke vzťahy k pozemkom sú veľmi rozdrobené, ale cesta nespochybniteľne existuje. Len momentálne, nemá pána, ktorý by ju mal v správe a zároveň sa o ňu staral,“ vysvetlil referent právnik z právneho referátu Mestského úradu Pezinok Peter Štetka.

P. Melkner spolu s právnym zástupcom majú v otázke zákonnosti osadenia závery jasno: „Klient má za to, že osadenie dopravného zariadenia bolo vykonané zákonne, v zmysle platných právnych predpisov v rozhodujúcom čase osadenia september 2012. Dopravné zariadenie umiestnil v čase účinnosti Cestného zákona, ktorý neukladal povinnosť predkladať záväzné (súhlasné) stanovisko dopravného inšpektorátu. Zároveň neukladal povinnosť schvaľovacieho procesu Mesta Pezinok, a preto klient nemusel žiadať o schválenie použitia dopravného zariadenia mesto Pezinok. Právna norma plat-

ná a účinná v čase osadenia rampy používa pojem ‚môže‘, pričom aktuálna platná právna norma už striktnie používa pojem ‚určuje‘. Klient aj predchádzajúce dopravné značenie umiestnil na vlastné náklady, pretože nebola vôľa zo strany štátnych orgánov vyriešiť vzniknutú situáciu na súkromnom vlastníctve a bez vlastníka cesty.“

Poslanci za Grinavu sa problematike venujú dlhodobo

„Prejazdnosťou rampou uzatvorenej miestnej komunikácie do vinohradov na Myslenickej ulici v miestnej časti Grinava sa samospráva, poslanci a vedenie mesta Pezinok zaoberá už viac ako 8 rokov. Najskôr nás po jej osadení požiadalo VVDP Karpaty Pezinok o spoluprácu pri riešení vzniknutej situácie. Oslovili sme preto vtedajšie vedenie mesta PK pod vedením p. Olivera Solgu o preverenie opodstatnenosti vybudovania takejto rampy. Avšak ako poslanci sme od zainteresovaných žiadne oficiálne stanovisko nedostali. Následne sme sa dozvedeli, že pod gesciou vtedajšieho vedenia mesta Pezinok bolo zvolané rokovanie, na základe ktorého podpísali dohodu VVDP Karpaty PK a majiteľ rampy p. Melkner s podmienkami, podľa ktorých môže VVDP Karpaty používať tento prejazd pre svoje vozidlá v dohodnutých časových intervaloch. Po určitom čase však p. Melkner oznámil, že VVDP Karpaty dohodu nedodržiava a od nej odstúpil. Podľa mne dostupných informácií sa VVDP Karpaty v tejto veci už viac neangažovalo a používalo na vstup do viníc iné komunikácie, a to vjazd cez Družstevnú a Štúrovu ulicu a vjazd z Limbašskej cesty v smere za Pánskou záhradou. Asi pred 2 rokmi nás kontaktovali s podnetmi niektorí vlastníci vinohradov a nehnuteľností v danej lokalite a taktiež cyklisti a peší turisti, aby sme zistili oprávnenosť vybudovanej rampy. Opätovne sme požiadali nové vedenie mesta Pezinok osobne p. bývalého viceprimátora Mariana Šipoša o vyjadrenie. Ten nám odpovedal, že celú vec dá prešetriť. Po viacerých urgenciách dodnes nemáme žiadne oficiálne stanovisko, či je vybudovanie rampy oprávnené. Som toho názoru, že je potrebné vo verejnom záujme túto záležitosť čo najskôr dôsledne prešetriť a o ďalších krokoch čo najskôr informovať zainteresovaných a verejnosť,“ uviedol k problematike dopravnej závery poslanec za mestskú časť Grinava Drahomír Šmahovský. S jeho vyjadrením sa plne stotožňuje aj poslanec Milan Grell. Kroky pre vyriešenie situácie podnikajú poslanci za Grinavu spoločne i samostatne už dlhé roky.

Odstrániť alebo neodstrániť

Odhládnuť od právnych a vlastníckych záležitostí, viac ako osemročná

prítomnosť dopravnej závery sa spája i s pozitívnymi zmenami. Závoru schvaľujú niektorí majitelia vinohradov – obmedzil sa pohyb motorových vozidiel (autá, štvorkolky, motorky) i počet nočných zábav, po ktorých ostával v prírode neporiadok, znížili sa krádeže hrozna. Istú spokojnosť so závorou vyjadřilo i Vinohradnícko-vinárske združstvo podielnikov Karpaty (VVDP Karpaty), ktoré sídli v mestskej časti Grinava. „Tým, že v minulosti aj v súčasnosti je tlak ľudí na vstup do vinohradov veľmi vysoký, sme radi, že závorou zamedzuje prejazd, a tým znižuje počet návštevníkov. V podstate funguje ako bariéra pre ľudí, ktorí chodili do chotára autom až priamo do vinohradov,“ povedal Vladimír Baričič, predseda VVDP Karpaty. Zároveň však dodal, že závorou nespĺňa parametre na prejazd vinohradníckej techniky, preto musia využívať iné vstupy do chotára. Ako riešenie navrhuje výmenu existujúcej dopravnej závery za štandardnú cyklorampu.

Na druhej strane stojí verejnosť, ktorá lokalitu využíva na rekreáciu. Žiada závoru odstrániť a cestu opäť sprístupniť pre prechod aj prejazd všetkým občanom Pezinka bez obmedzenia. V hre sú aj situácie, kedy je prejazd doslova nevyhnutný, a to v prípade zásahu záchranných zložiek. Ako však zabezpečiť disciplinovanosť návštevníkov, poriadok či ochranu majetku vlastníkov pozemkov tak, aby boli všetci spokojní?

Pravidlá pohybu vo vinohradoch

Lokalita nad Grinavou, do ktorej je zamedzený prejazd predmetnou závorou, je predovšetkým malokarpatskou vinohradníckou oblasťou, v rámci ktorej obrábajú svoje pozemky miestni vinohradníci. Podľa pamätníkov cestu v minulosti vybudovalo grinavské združstvo, aby zabezpečilo prístup do vinohradov za účelom ich obhospodarovania. Dnes je táto oblasť spolu s grinavskými jazerami, ktoré boli účelovo vytvorené na zavlažovanie vinohradov, využívaná aj na rekreáciu a oddych, rybolov, šport či turistiku. V súvislosti so spoločným využívaním podobných lokalít v Pezinku sa už dlhšie hovorí o pravidlách voľného pohybu v podobe všeobecne záväzného nariadenia mesta. Pravidlá boli už viackrát predmetom rokovaní, na ktorých sa zúčastnili zástupcovia mesta, vinári, vinohradníci, poľovníci, lesníci i ochránari. Cieľom je ochrániť hodnoty nášho vinohradníckeho mesta, životné prostredie a zároveň zachovať možnosti rekreácie.

Pripravila:
Nina Bednáriková

Mesto pomocou dotazníka zisťovalo mieru triedenia odpadu

❑ **Online dotazník o triedení odpadu ukázal, že Pezinčania sa v triedení odpadu zlepšujú. Za jeden z problémov bola označená vzdialenosť kontajnerov na odpad od domácnosti i chýbajúce kontajnery na ďalšie zložky triedeného zberu.**

Online dotazník o triedení odpadu, ktorý bol v čase od 19. 11. 2020 do 3. 12. 2020 k dispozícii na webovej a facebookovej stránke mesta, vyplnilo 497 Pezinčanov, pričom 202 z nich býva v domoch a 295 v bytoch. Papier a plasty triedi takmer 100 % domácností. Vysoké čísla podľa dotazníka dosahujú aj kovy, sklo, batérie, elektroodpad a textil. Viac ako polovica domácností triedi tiež bioodpad a nápojové kartóny. K netriedeniu sa v dotazníku priznalo len menej ako percento domácností. Hlavnou príčinou je vzdialenosť od kontajnerov na triede-

ný odpad. Ako dôvod ju označilo takmer 80 % respondentov.

Väčšina respondentov dotazníka priznala, že netuší, kto financuje triedený zber. Často sa medzi odpoveďami vyskytlo mesto. To však nie je pravda. Separovaný zber, ako aj počet nádob na triedený odpad v meste, má na starosti OZV, teda Organizácia zodpovednosti výrobcov. V Pezinku ju zastupuje spoločnosť NATUR-PACK, a. s. Hoci by mesto uvítalo vyšší počet kontajnerov na triedený odpad, momentálne ich OZV v našom meste zvyšovať nebude ani nezmení interva-

ly ich vývozu. Počet a frekvencia vývozov je vypočítaná tak, aby boli splnené tzv. štandardy zberu, teda objem nádoby na separát na jedného obyvateľa a kalendárny rok, ktoré sú dané vyhláškou.

Väčšina Pezinčanov si uvedomuje, že následkom nedostatočného triedenia odpadu nebude len horšie životné prostredie, ale i zvyšovanie poplatkov za odpad. Momentálna situácia je totiž neudržateľná. V roku 2019 doplácal Pezinok na odpady 200 000 €, v roku 2020 to bolo ešte o 100 000 € viac.

-dm-

Zber vianočných stromčekov pokračuje

Od začiatku januára prebieha v meste zber vianočných stromčekov, ktorý potrvá do konca februára. Poslednýkrát môžete svoj stromček vyhodiť v 8. kalendárnom týždni (22. – 28. 2.). Stromček je potrebné zbaviť všetkých ozdôb a háčikov a uložiť ku kontajnerovému stojisku na odpad. Pozbierané stromčeky sa následne zoštiepkujú a spracujú na kompost. Alternatívou je darovanie stromčekov farmám v okolí Pezinka, kde sa použijú ako potrava pre zvieratá.

-red-

Daniela Malíková

O bezplatný zber elektroodpadu je enormný záujem

❑ **V decembri sa v našom meste začal zber veľkorozmerného elektroodpadu priamo z pohodlia domova. Záujem bol štvornásobne vyšší ako v iných slovenských mestách.**

V rámci prvého bezplatného zberu veľkorozmerného elektroodpadu, ktorý sa konal 5. decembra, sa vyzbieralo 115 kusov spotrebičov s celkovou hmotnosťou 4 510 kilogramov – 48 chladničiek

a mrazničiek, 46 veľkých spotrebičov, ako je umývačka, práčka či sporák a 21 rôznych menších domácich spotrebičov.

Bezplatný zber elektroodpadu poskytuje mestu zmluvný partner ENVIDOM – Združenie výrobcov elektrosпотреbičov pre recykláciu.

Zber sa mal uskutočňovať raz mesačne. Aktuálna epidemiologická situácia si však vyžiadala pozastaviť službu až do odvolania. O obnove a termínoch zberu vás budeme informovať.

MsP INFORMUJE

Policaji kontrolujú bezpečnosť vchodov

❖ **Mestská aj štátna polícia spustili od 1. decembra 2020 spoločný projekt Bezpečný vchod. Hlavným cieľom je poukázať na riziká spojené s páchaním priestupkovej a trestnej činnosti a eliminácia majetkovej kriminality.**

Trestná činnosť a vandalizmus sa často presúva z ulíc priamo do panelových domov. Neuzamknuté, nedbanlivo prívreté vchodové dvere bytového domu sú doslova pozvánkou pre rôzne nežiaduce osoby, ktoré môžu poškodiť alebo znečistiť vnútorné priestory, od cudziť majetok, alebo ohroziť zdravie a bezpečnosť samotných obyvateľov. V zimnom období môžu niektoré osoby využiť spoločné vnútorné priestory aj na prenocovanie.

Mestská a štátna polícia kontrolujú zabezpečenie vchodových dverí na všetkých bytových domoch v meste. Zistené informácie vyhodnotia a použijú na ďalšie preventívne opatrenia smerujúce k ešte bezpečnejšiemu bývaniu.

Dôsledné uzamykanie vchodových dverí a kontrolovaný vstup osôb do vchodu zvyšuje bezpečnosť majetku obyvateľov bytového domu, preto polícia odporúča:

- Starostlivo zamykajte vchodové dvere a zatvárajte pivničné okná, nenechávajte ich bez vašej prítomnosti otvorené, ani na tzv. mikrovetránie.

- Pri vstupe do vchodu vždy skontrolujte, či ostali dvere za vami bezpečne zavreté.

- Buďte obozretní pri vstupe do obytného domu, všimajte si okolie.

- Nezabúdajte aj na zabezpečenie prípadného zadného vchodu.

- Investícia do kvalitného zámku a bezpečnostných dverí sa určite oplatí.

- Ak vám niekto zazvoní, najskôr sa pozrite z okna alebo cez priezor dverí.

- Ak vám niekto zazvoní a domáha sa vstupe do bytového domu, skontrolujte, či jeho vstup je oprávnený.

- Mať dobré vzťahy so susedmi je tiež výhodou aj pri ochrane nielen spoločného majetku.

- Ak nebudete dlhšie v byte, poprosťte napr. suseda, aby vám vyberal poštovú schránku, nesignalizujte svoju neprítomnosť v byte plnou schránkou reklám.

- Ak bývate na prízemí, zvýšte svoju bezpečnosť nainštalovaním napr. okrasných mreží.

- K spoločnej ochrane prispievajú aj správne osadené kamerové systémy.

Mestská polícia prechádza na nový informačný systém

Na prelome roka prešla Mestská polícia Pezinok na nový modul MsP, ktorý obsahuje rozšírenie funkcionality systému mesta o mobilnú aplikáciu MAMP, integráciu IS EVO a tiež modul CGISS pre parkovacie karty. Policaji teraz dokážu prostredníctvom prenosných dátových zariadení svoje zistenia v teréne bezprostredne zadokumentovať, počas

prejednávania priestupkov majú možnosť priamo vstupovať do potrebných evidencií a online môžu zasielať informácie na operačné pracovisko útvaru MsP Pezinok.

Zefektívnenie a modernizácia práce mestskej polície je dôležitým atribútom pre zvládnutie úloh, ktoré má MsP pred sebou.

Na Myslenickej ulici pomáha maketa policajta

Na frekventovanej Myslenickej ulici umiestnili mestskí policajti maketu dopravného policajta v životnej veľkosti. Cieľom je prispieť k bezpečnejšej premávke obmedzením rýchlosti na danej komunikácii a predchádzať tak dopravných nehodám či zraneniam na cestách.

Maketa policajta by mala v každom vodičovi vozidla evokovať podnet na dodržiavanie pravidiel cestnej premávky.

Maketu bude mestská polícia premiestňovať a využívať na najviac rizikových miestach a pri najexponovanejších prechodoch pre chodcov.

Kam kráčaš, pezinské vinohradníctvo?

❖ **V roku 2020, roku koronavírusu, sa udiali mnohé dovtedy nepredstaviteľné veci. Vo svete aj u nás. Zrušené boli takmer všetky podujatia. Aj 25. ročník Vínnych trhov Pezinok. Séria článkov uverejňovaných v mestských novinách je akousi náhradou za nemožnosť prezentovať sa a stretávať s verejnosťou.**

Postupne sme predstavili deväť aktivít Združenia pezinských vinohradníkov a vinárov (ZPVV). Posledné tri články boli venované rodinným vinárstvám, ktoré už dlhé roky pôsobia v Pezinku a pezinskom chotári, kde majú svoje vinohrady. Boli to Milan Skovajsa, Ján Hacaj a Milan Pavelka. Verili sme, že ich úprimné výpovede pomôžu pochopiť v tejto neľahkej dobe všetkým Pezinčanom, čo je to súkromné vlastníctvo pôdy, aká ťažká je práca vinohradníka, ktorá nepozná prestávku a napokon aj ich snahu podeliť sa o krásu prírody pod svahmi Malých Karpát, kde sa ich vinohrady nachádzajú.

Predstavy a realita

Už niekoľko rokov sa členovia občianskeho združenia ZPVV snažia skultúrniť a sprístupniť najkrajšiu časť extravilánu patriaceho k mestu. Je to oblasť Starej hory nad rybníkom až po Križnu za Panským chodníkom vedúcim od Špecializovaného súdu k Pinelovej nemocnici. Za desaťročie ich snáh vyčistiť tento priestor od náletov, buriny, nánosov hliny, piesku, trávy a listia až po odpad prinosený ľuďmi sa nie vždy stretávali s pochopením. Prevažná väčšina návštevníkov tejto lokality je z premeny nadšená a vo veľkej miere ju využívajú na vychádzky a turistiku.

Ešte pre vysvetlenie – ZPVV je dobrovoľná skupina vinohradníkov a vinárov, ktorá však v žiadnom prípade nezastrešuje všetkých majiteľov vinohradov v našom rajóne.

Útoky cez siete

O to viac ich mrzí, že namiesto priamych rozhovorov či spoločného hľadania riešení sledujeme množstvo názorov na sociálnych sieťach. Prostredníctvom klávesnice počítača alebo múdreho telefónu rozumejú niektorí ľudia doslova všetkému. Veľa vymyslených problémov a káuz vznikne na „fejzbúku“ a množstvo skutočných problémov sa nestíha riešiť. O tom by mohol porozprávať ktokoľvek z vedenia mesta a najlepšie samotný primátor. Nielen vinohradníci a vinári, ale mnohí, čo skutočne niečo robia, sú okamžite napádaní ľuďmi pobsobiacimi cez všemocné sociálne siete.

Problémy treba riešiť

Najlepšie hneď, pretože ich je skutočne dosť. Premnožená zver, ktorá robí miliónové škody nielen vo vinohradoch, ale aj na hospodárskych plodinách po celom Slovensku. Situáciu ešte znásobil mor diviacej zveri, ktorý sa už nebezpečne šíri aj do nášho regiónu. A riešenie? Zatiaľ v nedohľadne.

Ďalším problémom je voľný pohyb

zveri a ľudí po súkromných pozemkoch – vinohradoch. Návrhy o umiestnenie informačných tabulí s aplikáciou do všeobecne záväzného nariadenia mesta sú stále len vo fáze riešenia.

Neustále znečisťovanie extravilánu odpadom, fajčiarmi a konzumentmi čohokoľvek. Pravidlo, čo do prírody donesieme, to si aj so sebou odnesieme, pre mnohých neplatí.

Veľká diskusia vznikla aj okolo spaľovania starých suchých letorastov viniča, vo veľkej miere napadnutých devastujúcou chorobou (Esca). Darmo mnohí odborníci hovoria, že je to najrýchlejší, najúčinnnejší a najekologickejší spôsob likvidácie odpadu. Pritom je uhlíková stopa oveľa menšia, ako keby sa to odvážalo nákladnými vozidlami do spaľovni, a tam sa vlastne tiež spaľovalo. Navyše je popol, ktorý vznikne po spálení, vhodným hnojivom pre vinohrady a oxid uhličitý vytvorený pri spaľovaní je viacnásobne nahradený pri asimilačnom, fotosyntetickom procese rastu zdravého viniča čistým kyslíkom! A vyprodukované častice PM10? Je to skutočne len malá kvapka v mori častíc vyprodukovaných priemyslom, automobilovou dopravou a spaľovaním v kotloch domácností.

Čerešničkou na pomyselných torte je aktivita podivína, ktorý zničil a orezal koruny 12 stromov na kamenici pod Starou horou. Tieto zasadili členovia vinohradníckeho združenia ZPVV, udržiavali a zalievali v horúcich letách. Pridajme k tomu zámerne potrhane a postrihané oplotenia vinohradov. Pritom cieľom vinohradníka – majiteľa pôdy nie je drahé a práčne oplocovanie, vytváranie bariéry, ide len o ochranu vinice. Vinohradník je k tomu prinútený premnoženou zverou a ľuďmi, ktorí nevedia, ako sa na tomto území správať.

Vinohradníci prosia verejnosť o respektovanie pohybu poľnohospodárskych strojov, o vzájomnú toleranciu, o dodržiavanie zákazu vstupu priamo do viníc, o zatváranie brán na účelových komunikáciách. ZPVV chce predchádzať nedorozumeniam, stretom a vyhroteným situáciám.

Veria, že mesto Pezinok a jeho obyvatelia bude hrdé na svoju históriu a vinohradníci budú pokračovať v tejto tradícii.

Všetkým Pezinčanom želá združenie vinohradníkov a vinárov všetko najlepšie do nového roka! Veľa zdravia, šťastia, porozumenia medzi ľuďmi, a najmä ohľaduplnosť. Pochopenie, že práva a povinnosti máme úplne všetci, že súkromný majetok je nedotknuteľný a pod Malými Karpatmi sa zmestíme všetci. Že pravda a láska podporená zdravým rozumom zvíťazí raz aj nad koronavírusom, nie len nad ľzou a nenávisťou. Inú možnosť už skutočne nemáme.

Text a foto: L. J., ZPVV

MESTO PEZINOK – MESTSKÁ POLÍCIA vyhlasuje výberové konanie na miesto

Príslušník Mestskej polície Pezinok

Informácie o pracovnom mieste:

1. Výkon pracovných činností v zmysle zákona č. SNR č. 564/1990 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov;
2. Príslušník mestskej polície má počas plnenia úloh postavenie verejného činiteľa; počas plnenia úloh a je v pracovnom pomere k mestu Pezinok (nie v služobnom pomere).

Druh pracovného pomeru: plný úväzok

Základná zložka mzdy (brutto) a ďalšie odmeny: od 1000 € + príplatky podľa zákonníka práce (mzda sa zvyšuje podľa pracovných výsledkov a dĺžky praxe v bezpečnostných zložkách)

Ziadosť spolu s dokladmi (žiadosť o prijatie do zamestnania a životopis, doklad o ukončení štúdia, výpis z registra trestov nie starší ako 3 mesiace) zasielajte poštou alebo doručte osobne na adresu: **Mesto Pezinok – Mestská polícia, Radničné námestie 7, 902 01 Pezinok.**

Viac informácií o pracovnom mieste, požiadavkách a výberovom konaní nájdete na **www.msppezinok.sk**.

ZOS INFORMUJE

Nový rok 2021 sme v Zariadení opatrovateľskej služby privítali v zdraví. Sme vďační za tento dar. Viac ako kedykoľvek predtým sme si uvedomili, ako málo ďakujeme za to, čo máme. Privítali sme s radosťou informáciu, že na Slovensku sa začína očkovať.

Príchod účinných a bezpečných vakcín, ktoré vedci vyvinuli a boli starostlivo preverené v klinických štúdiách, je našou nádejou, že už v tomto roku sa náš život vráti do normálnych kolaj. Pre nás, a určite aj pre vás, je najdôležitejšie to, aby sme sa mohli stretávať so svojimi blízkymi, ktorých mnohí nevideli už niekoľko mesiacov. A aby sme sa mohli znova bez obáv objasť s tými, ktorých máme radi.

Sledujeme úsilie na celom svete – cez očkovanie zabrániť šíreniu nákazy. Milióny ľudí všetkých vekových kategórií už boli zaočkován. Preto sme hneď prvý januárový týždeň využili ponuku a viac ako polovica zamestnancov terénnej opatrovateľskej služby, rovnako ako zariadenia opatrovateľskej služby sa dalo zaočkovať vakcinou proti vírusu COVID-19.

Aj ja som bola na očkovaní. Rozhodovala som sa tak, že som čítala odborné články, pýtala sa na názor môjho všeobecného lekára a diskutovala s mojimi kolegynami a pracovníkmi Mestského úradu v Pezinku. Rovnako sme tému vakcinácie diskutovali v mojej rodine, s manželom, deťmi a rodičmi. Rozhodnutie dať sa očkovať posilnila vo mne aj

skutočnosť, že pracujem v zariadení sociálnych služieb, kde poskytujeme starostlivosť pre seniorov, ktorí patria k najzraniteľnejším skupinám obyvateľov.

Tešíme sa z toho, že už sú vytvorené mobilné jednotky, ktoré budú chodiť očkovať aj imobilných ľudí. V čase, keď budete čítať tieto noviny, by už mali byť zaočkovaní aj seniori nášho Zariadenia opatrovateľskej služby spolu s ďalšími pracovníkmi sociálnych služieb.

Na návrat do normálu si však budeme musieť ešte počkať. Čaká nás druhá očkovacia dávka, a až štrnásť dní po nej budeme môcť uvažovať o uvoľňovaní opatrení, ktoré už dlhšie obmedzujú stretávanie sa s našimi blízkymi.

Adriana Strečanská

Hana Sedláčková: Mladých mužov a slečny uvádzali na plesoch do spoločnosti

Tradičné fašiangové obdobie spojené s hodovaním a zábavou je v plnom prúde. Tento rok však pre nepriaznivú pandemickú situáciu bez plesov, stretávaní sa či početných spoločenských osláv. Pozrime sa teda, ako tento čas trávili naši predkovia. Pýtali sme sa etnologičky Hany Sedláčkovej z Malokarpatského múzea v Pezinku.

Odkedy dokedy trvá fašiangové obdobie?

Fašiangy sú pohyblivým sviatkom, čiže nemajú pevne stanovený dátum. Začínajú po Troch kráľoch (6. január) a trvajú do Popolcovej stredy. V tomto období sa konali spoločné priadky, zábavy, obchôdzky masiek, zakáľacky a svadby. V užšom zmysle slova sa fašiangami nazývalo obdobie troch dní pred Popolcovou stredou (nedeľa, pondelok, utorok).

Čo predstavujú fašiangy a akú majú minulosť?

Fašiangy predstavujú najzábavnejší, najbujarejší sviatok bez náboženského rozmeru. Ich podobu sformovali staroslovanské obrady predjara, ale aj európska karnevalová tradícia. Vo zvykoch spojených s fašiangami sa prelína kult slnka, úrody a plodnosti.

Prečo sa začali sláviť? Aký mali v minulosti význam?

Ich významom bolo prostredníctvom viacerých úkonov zabezpečiť, aby v jarom období zem dobre rodila a ľudia tak mali bohatú úrodu. Napríklad gazdiné cez fašiangy nešili, pretože verili, že by im sliepky neniesli vajcia. Ženatí gazdovia zase boli nútení tancovať, inak by hrozilo, že sa im neurodia zemiaky.

Čo je typické pre fašiangové obdobie?

Posledné tri dni pred pôstom sa nazývali *posledný fašank, bláznivé dni, ostatky, či mjesopust*. V tieto dni sprievody mlá-

Popolcová alebo Škaredá streda je prvý deň pôstneho obdobia, ktoré trvá do Veľkej noci. Tento rok pripadá na 17. február.

dencov obchádzali domy a tancovali osobitě fašiangové tance: *na konope* alebo *na lan*. Ich cieľom bolo zabezpečiť dobrú úrodu lanu a konope, preto dvíhali svoje tanečnice do výšky, aby aj lan bol taký vysoký. Časté boli tance s ražňom, ako aj sprievody masiek. Masky boli rôzne, či už strašidelné, zábavné, alebo zvieracie. Napríklad také masky turoňa, medveda či koňa symbolizovali silu. Fašiangovníci ľuďom na obchôdzkach priali dobrú úrodu, zdravie a šťastie a za odmenu sa im ponúkal prípitok, pečivo, vajíčka,

kúpili alkoholické nápoje a vyplatili muzikantov.

S obdobím fašiangov je spojená aj konzumácia vyprážaného pečiva. Oblúbené sú šišky, pampúšky, fánky a závin. Na tanieroch prevládala ťažká kalorická strava – zabíjačkové jedlá, údené mäso, klobásky, slanina, vajíčka. Bohatstvo jedál malo blahodarne pôsobiť na úspech v nastávajúcom hospodárskom roku. Vravelo sa, že kto sa na fašiangy do sýtosti nenaje, bude po celý rok hladný.

V mestách mali špecifickú podobu zábavy a sprievody remeselníckych cechov. Usporiadávali súťažné hry, obradne prijímali učňov medzi tovarišov, volili nových cechmajstrov. Po zániku cechov sa udržiavali maškarné plesy, bály a tanečné zábavy.

V posledný fašiangový deň – utorok – sa pochovávala basa. Pochovávanie basy predstavovalo žartovný pohreb basy a spolu s ňou aj muziky a zábavy, ktorá v čase nadchádzajúceho pôstu nemala zaznieť. Išlo o paródiu pohrebu, počas ktorej si ľudia mohli aj zanaďovať a vyventilovať sa.

Ako sa v minulosti slávil fašiangy v Pezinku?

V okolí Pezinka boli fašiangy v znamení zábavy, tanca a spevu. Jedli sa vyprážané šišky, bohatšie rodiny varili šunku. Zábavy sa konali v posledné dni fašiangov (sobota, nedeľa, pondelok). V utorok pred popolcovou stredou sa ľudia zabávali približne do 22:00. Koniec zábav ohlasoval v utorok večer kostolný zvon, aby o polnoci mohli byť všetci ľudia doma a začal sa pôst.

Akú majú históriu plesy či bály v Pezinku?

V mestách sa počas fašiangov konali bály, maškarné plesy a zábavy. Na západnom Slovensku sa zábavy nazývali aj šibrinky. Mladých mužov a slečny na plesoch v mestskom prostredí uvádzali do spoločnosti. Pozvanie a samotná účasť na plese bola znakom prestíže a svedčala o určitej spoločenskej úrovni. Od 19. storočia mávali svoje vlastné plesy aj rôzne spolky, náboženské skupiny a podobne. Výtazok z plesu sa používal na financovanie spolku či na rôzne charitatívne účely. V Pezinku sa počas fašiangov konali rôzne zábavy, často aj maškarné. V kultúrnom dome a Orlovni organizovali zábavy hasiči, katolícka mládež, ženská jednota či spevokol. Pred postavením kultúrneho domu sa zábavy zvykli konať v hostinci u Demoviča.

Pripravili: Nina Bednáriková, Hana Sedláčková, foto: TASR

Stĺpky po našem 2014–2020 sú už v predaji

Viacerí Pezinčania už vedia, že Lajo Slimák, alias strýco Lajo koncom novembra vydal zbierku stĺpkov z rokov 2014 až 2020. Pri tejto príležitosti položila Monika Čárska strýcovi zopár otázok.

Čo predchádzalo vydaniu knižky?

Koncom minulého roka som si upratoval v počítači a začítal som sa do starších stĺpkov, ktoré vychádzali ešte v Srdci Pezinka, a nestačil som sa čudovať nad tým, že mnohé veci sú aktuálne ešte aj dnes. To bol úvodný popud na ich vydanie. Potom som oslovil niekoľkých kamarátov, či by mi pomohli, a pustil som sa do práce. Finančnou čiastkou na vydanie stĺpkov mi prispelo aj mesto Pezinok, za čo chcem poďakovať.

Čo všetko môže čitateľ v knižke Stĺpky... nájsť?

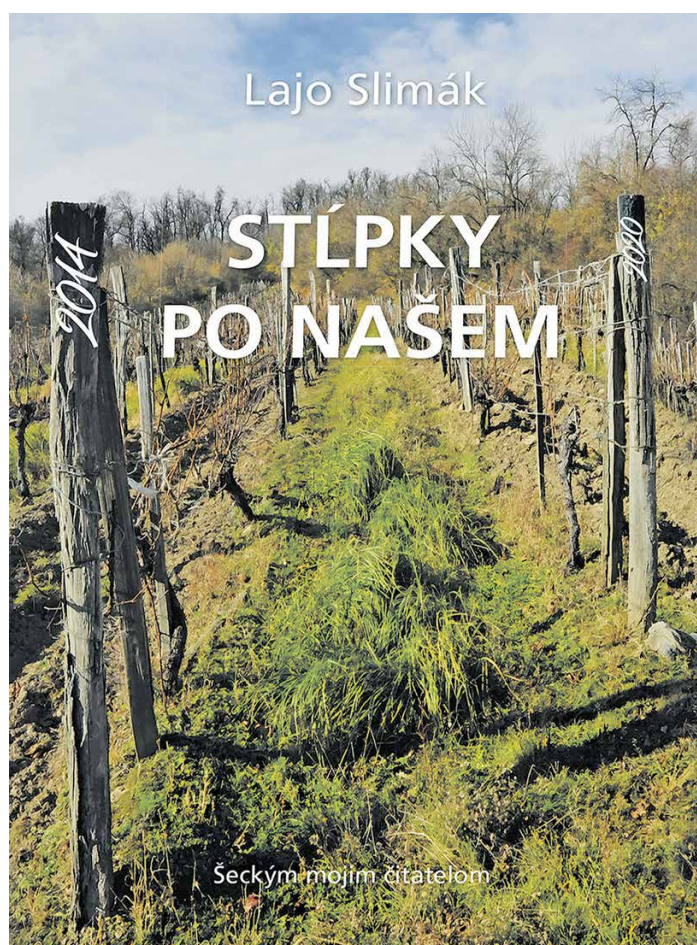
Nuž, ako už názov napovedá, kompletnú zbierku stĺpčiekov zo Srdca Pezinka a neskôr Pezinčana, plus niekoľko článkov a zamyslení, ktoré vyšli mimo stĺpkov a v iných médiách. Pre tých, čo moje písanie nepoznajú, snáď toľko, že sa snažím úprimne, vtipne i vážne glosovať predovšetkým miestne, ale aj slovenské či svetové dianie.

A čo politika?

Neobchádzam politiku, to je veľmi vďaka téma a pre tých, čo ju až tak „nežerú“, môže byť aj zábavná. Podobne aj pálčivé spoločenské témy, ale aj šport a bulvár.

Čo ešte?

Nezabúdam ani na spomienky z detstva, dobu minulú a porovnanie s dnešnou dobou. Plusy-mínusy, výhody-nevýhody.

Šeckým mojim čitateľom

Takmer celá knižka je napísaná v pezinškom dialekte v štýle „píš, ako počuješ“. Neobávaš sa, že tomu ľudia nebudú rozumieť?

Dnes je na Slovensku a predovšetkým v našom hlavnom meste epidémia východňarčiny. Každý jej bez problémov rozumie. Nevie, prečo by nemali ľudia z nášho regiónu rozumieť pezinčine. Týmto apelujem aj na Záhorákov, aby sa nestránili svojho krásneho jazyka. A k tomu písaniu asi toľko, že je to vysvetlené a snáď aj dostatočne zdôvodnené na začiatku knihy.

Kniha je ilustrovaná...

Áno. O spestrenie knižky ilustráciami som požiadal akademického maliara Milana Stana. Je to už starší pán, ktorý kedysi ilustroval knižky Vlada Nosáľa a aj strýca Marcina. Myslím, že ilustrácie zvládol bravúrne a zároveň s citom.

A prebal knihy?

Autorom fotografií na prebale je hádam najznámejší pezinšský fotograf Janko Štrba alias Žároafka. Aj týmito zábermi dokazuje, aký cit má pre detail a že okrem krajínok a portrétov vie krásne nafotiť aj mladé kočky.

Kde všade sa dá knižka kúpiť?

Pezinčania ju môžu kúpiť v mestskej informačnej kancelárii „na Pláži“, v kníhkupectve a papiernictve, mimopezinšskí záujemcovia vo svojich kníhkupectvách či prostredníctvom internetových kníhkupectiev.

Pripravila: Monika Čárska

STĽPEK PO NAŠEM

Drahý moji!

Any zme sa nenazdály a prvý mesiac nového roka je pomaly fuč. Nový rok zatiaľ nýš zvlášť nové nedoné. Hádám len pár vakcín proti tej Korone. Nevím, či ju píšat z veľkým K alebo malým k. Je to veľký problém, tak píšem z veľkým. Aj naďalej trčíme vačinu doma, opčas kukáme z okna, jako nám pekne nasnežilo. Mat tak o pár rokú menej funkčné nohy a ruky, normálka bych vybehel ven postavit snehuláka. Šak toľko rokú sa nedalo. Spomínam si na jednu velyce peknú a poučnú Plíhalovu pesnyčku ze starých časů:

*Postavíme snehuláka,
kerý v noci neuhláka
nefajčí a nepije
ženu, dzeci nebije.*

Došli nám aj nejaké oneskorence z internetových opchodů a aj nejaká odignorovaná, zmeškaná, zašitá, zabudnutá a nová pošta, tak ešte furt máme Vánoce. Máme doma dost místa, tak zme stromek len polěly a nechaly tak. Zdá sa, na rozdíl ode mna životaschopný. Keby puscil nejaké korene, z jari by zme ho presadily do zahrady. Každopádně pekne voný a neopadáva. Šak bol aj drahý. Keby můj tatko vedzel, kolko europenes stál a prerátal by to na koruny, tak by mosel vydržat alespon pet rokú. Ale, šak fčůl už je šecko ináč. Hnet by sa ma opýtal, či scem byt dochtor, ket nosim na hube tú onů. A hnet na to by mi povedzel, že na to sem mal myslet skúrej a lepší sa učít. Nebol sem zlý študent, ale na medicínu mōhly ít len nejlepší. No, vidzíte! A tým nesce ten zachladzený puberták s Trnavy dat za pravdu. Možno práve preto. Aj s tým titulem sce dočkat aš čo urobá druhý. Sám neví... Čo, druhý, konkrétny jeden, lebo ten z lešeným na hlavě má úlevy a na chvílu je nedotknutelný. Ináč, to lešený by bolo na samostatný stĺpek. Bol sem po havárke skoro rok na Kováčovej. Okrem toho sem si o takýchto prípadoch čo-to naštudoval, abych pochopil a vím, jaké to je nebespečné. V jeho prípade bych ešte mesíc, dva vydržal. Do auta bych nenasedal. Fakt ne do limuzíny. Snát ho vozí sanitka, ležáčky. No, ale podme dál. Mne sa mi lůbi ten hospodár s tú bosů hlavu. Že okrem tých nekoněných porát, ridzí aj ministerstvo. Prectafte si, funguje to. Sú a budů aj kompenzácije a nesce, aby tý stredný a malý krachovaly. Uvidzíme. Ludě z jeho hnýzda sú najaktývnější s celého Europarlamentu a šeci europoslanci už aspon vedzá, gdze sa to Slovensko nacházda a nehledájú nás na Balkáne. Víim to s prvej ruky, mám pímo v Brusely agenta. Jasné, že opozícija mosí scet nové volby a má hledat chyby. Ale f tejto naozaj výnymečnéj dobe (to hádam nygdo nespochybnuje), tu doma, na Slovensku a né v Dominykánskej republyke. Snát tam nebol dávat potpisové vzory na účty... Asi zaridzoval nové dodáfkы snehu. Víim istotne, že sa tam nebol modlyt. Lebo sa neví. Any na Vánoce. Eščeže máme Pezinčanku prezidentku. Len by mala cvičit intenzitu hlasu, aby ju bolo očut na úrat vlády. Keby išla na konec zahrady, je to prakticky len ces ulicu. Spojnú. Tá by nemala rozdzelovat. O Pezinku sičnnem něčo hádam nabudúce.

Zúctu váš Strýco Lajo

Dá sa vyučovať umenie cez obrazovku?

❑ V Základnej umeleckej škole Eugena Suchoňa v Pezinku sa dlhodobo snažíme, aby štúdium umenia prinieslo našim žiakom do života viac farieb, tvarov, krásnych melódií, harmónií, majstrovského slova, tanečného či dramatického vyjadrenia... Jednoducho ukazujeme žiakom, o čo môže byť život krajší a bohatší s umením.

Veľakrát sme od rodičov našich žiakov počuli slová, akí sú radi, že k nám ich deti chodia, pretože je to jeden zo spôsobov, ako ich odpútať od obrazovky počítača či smartfónu.

Učiť sa spoznávať a tvoriť umenie naživo, zažívať spoločnú emóciu so svojím učiteľom či kamarátmi, zdieľať svoje úspechy spolu s rodinou a priateľmi na koncertoch bolo také samozrejmé a prirodzené, že sme si ani nevedeli predstaviť, že to môže byť aj inak.

Život však prináša mnohé prekvapenia – aj neprijemné, a tak paradoxne to, pred čím sme chceli deti chrániť, je dnes našim chlebíkom každodenným... Snažíme sa učiť umenie cez obrazovku. Tak ako všetci učiteľia, aj my – učiteľia umenia – sme sa ocitli pred nutnosťou hľadať čo najlepšie spôsoby dištančného vyučovania. Vysporiadať sa s novými technológiami a programami, ktoré sme doteraz nepotrebovali, alebo boli len doplnkovou formou umeleckého vzdelávania. Bolo tiež potrebné doplniť počítačové vybavenie školy. Ukázalo sa, že internetové pokrytie školy pri súčasnom vyučovaní viacerých učiteľov online je nedostatočné a ani v najbližších mesiacoch nebude, pretože na ulici M. R. Štefánika ani na Potočnej ulici nie je vedený optický kábel (situácia by sa mohla zmeniť v priebehu polroka až roka). Wifi signál si musí ťažko „raziť cestu“ cez hrubé múry historickej budovy školy, ktoré sú inak výborným zvukovým izolantom počas vyučovania naživo.

Možno si viacerí povieť: „Dá sa vôbec umenie učiť dištančne?“ Asi tušíte,

že plnohodnotne nie. Robíme, čo vieme a vládžeme. Pred Vianocami „uzreli svetlo sveta“ dva pekné koncerty (aj teraz dostupné na YouTube a na stránke školy) – Vianočný koncert a Múzy v obývačke, ktoré nám z domácich videí technicky spracovala TV Pezinok. Patrí jej za to naše srdečné poďakovanie. Práca žiakov výtvarného odboru dotvárali počas sviatkov zimnú atmosféru Štefánikovej ulice. Dokonca sa aj v tomto náročnom období zúčastnili naši žiaci interpretačnej súťaže. Boli to tri speváčky z triedy Mgr. Evy Rosenberger – **Ela Durovičová, Katarína Lišková a Laura Sisková**, ktoré súťažili svojimi videonahrávkami v súťaži Dni Miloša Ruppeldta v Bratislave a všetky získali vo svojich kategóriách **čestné uznanie**.

Nuž – časy sú rôzne... Keď sa začítame do životopisu majstra Eugena Suchoňa, dozvieme sa, že časť svojho štúdia na Majstrovskej škole v Prahe z finančných dôvodov absolvoval „dištančne“. Vlaky boli drahé, peňazí málo, a tak mu prof. Vítězslav Novák umožnil zasielať niektoré kompozície na korekciu poštou a z Eugena Suchoňa sa „vykľul“ národný umelec. Verím, že ani nám sa talenty nestratia, že ťažké časy pominú a my sa opäť budeme môcť tešiť z práce naživo. S úsmevom, bez strachu.

Text: Zuzana Andelová,
foto: ZUŠ Pezinok

Obchodná akadémia má ocenené učiteľky

❑ Už tretíkrát za sebou získala peziňská Obchodná akadémia od spoločnosti Komenský, s. r. o., ktorá prevádzkuje internetový portál pre učiteľov Zborovna.sk, ocenenie Naj učiteľ mesiaca za Bratislavský kraj.

Ocenenie získali dve učiteľky **Ing. Ľudmila Holigánová** a **Ing. Jana Turanová**, ktoré za posledný štvrtrok obsadzujú popredné miesta v rebríčku. V aktuálnom dištančnom vzdelávaní,

keď sa školy pasujú s najvhodnejšími cestami čo najkvalitnejšieho vyučovania žiakov, je toto ocenenie obzvlášť hodnotné a potešujúce.

Obchodná akadémia sa nesmierne snaží pomáhať žiakom pri ich učení z domu. Používa rôzne prostriedky pre čo najkvalitnejšiu výučbu. Snaží sa k vzdelávaniu pristupovať dôkladne a zároveň moderne. Zrekonštruovala niekoľko učební, skrášľuje a inovuje školský exteriér aj interiér, vzdeláva svojich pedagógov, získava technický

aj technologický materiál pre pozitívny vývoj školy, pre uľahčenie štúdia žiakom, pre krajšiu atmosféru, pre modernejšie vzdelávanie. Dôkazom jej snaženia sú v praxi úspešní žiaci s maximálnym uplatnením a minimálnou nezamestnanosťou.

Prihlášky na štúdium na strednej škole odosiela základná škola do konca apríla. Všetky potrebné informácie získate na **www.oapk.sk**, prípadne na telefónnom čísle **033/642 34 10**.

OA Pezinok

Pezinské kultúrne centrum pozýva do online kina

Pezinské kino spustilo v decembri 2020 nový projekt slovenských kinárov **#KINÁSPOLU**, v rámci ktorého si môžete pozrieť špičkové festivalové filmy priamo z pohodlia vášho domova. Stačí navštíviť stránku **www.kinopkpezinok.sk**, vybrať si z ponuky film a zakúpiť online vstupenku za jednotnú cenu 4 €. Automaticky získavate bonus v podobe 7-dňového vstupu zdarma do prvej festivalovej online videotéky EDISONLINE.

Na tvorbe projektu sa podieľal kinár peziňského a modranského kina Roman Zatlukal, Maroš Stollár – riaditeľ systému na predaj lístkov Ticketware a Ivan Hronec – riaditeľ distribučnej spoločnosti Film Europe. Neváhajte a podporte naše kino.

-red-

Pezinské vínne pivnice 2021 sa presúvajú na iný termín

Z dôvodu aktuálnej hygienickej situácie v SR oznamujeme milovníkom peziňského vína, že 12. ročník podujatia Peziňské vínne pivnice 2021 sa presúva na iný termín. Pôvodne sa mali uskutočniť 13. 2. 2021, čo, žiaľ, nebude možné. Nový dátum bude včas uvedený na webe **www.muzeumpezinok.sk**. Ďakujeme za pochopenie a tešíme sa, ak sa čoskoro stretneme osobne.

Malokarpatské múzeum v Pezinku

Žiaci zo ZŠ Orešie uspeli v ankete Detský čin roka

❑ Žiaci zo ZŠ Orešie uspeli v ankete Detský čin roka. Ide o projekt s dvadsaťročnou tradíciou, ktorý motivuje deti ku konaniu dobrých skutkov. Víťazstvo v dvoch kategóriách – Pomoc rovesníkovi a Dobrý nápad, im ušlo len o vlások.

V kategórii **Pomoc rovesníkovi** boli na Detský čin roka nominovaní piataci zo ZŠ Orešie – Tomáš Mrázik a Jakub Pavlík. V čase, keď sa ich kamarát zranil, nestratili duchapritomnosť a išli hľadať pomoc pre Šimona, ktorý si narazil krčnú chrčticu.

Chlapci si spomínajú, že k tejto udalosti došlo 30. apríla, keď sa traja štvrtáci hrali na detskom ihrisku. Tomáš s Matúšom oddychovali na lavičke, keď sa Šimon rozhodol, že prerúka preliezačky. Práve začalo poprčať, a tak spolužiaci vyzvali kamaráta, aby tam nešiel, lebo sa preliezačky šmýkajú. Šimon ich nepočúvol a išiel liezť na preliezačku. Na poslednej z nich sa mu šmykli ruky a dopadol z výšky na zem, pričom si uderil chrbát a hlavu. „Nehý-

bal sa, bol bledý a ťažko dýchal,” priblížil situáciu Tomáš. „Utekali sme s Jakubom po pomoc. Okolo išli nejaké deviatačky, tak ony zavolali sanitku.” Šimon mal udrťú krčnú chrčticu. Aj vďaka rýchlemu konaniu jeho kamarátov sa mu nestalo nič vážnejšie. Ich hrdinský čin získal v tejto kategórii v internetovom hlasovaní najvyšší počet hlasov – 4 324.

Druhým nominovaným činom, tentoraz v kategórii **Dobrý nápad**, bol projekt detí zo školského klubu na ZŠ Orešie „Náruč dobrých skutkov”. Je zložený z troch aktivít – pomoc bezdomovcom, pomoc zvieratkám a pomoc seniorom. Počas pandémie koronavírusu deti aktívne pomáhajú všetkým, ktorí to potrebujú. V prvej časti projektu pomohli nocľahárni. Ľuďom bez domova darovali

15 prác prostriedkov, 24 kusov aviváže, spoločenské hry, kvety na výsadbu a všetko potrebné na to, aby si klienti zariadenia mohli skrášliť prostredie. Druhý diel pomoci išiel Občianskemu združeniu Pomoc opusteným zvieratám Pezinok – OZ POZP. Deti spolu s učiteľmi nakúpili zvieratám granuly, konzervy a iné krmivo. Cieľom zatiaľ posledného kola pomoci sa stalo Zariadenie opatrovateľskej služby v Pezinku, ktoré dostalo 250 kusov jednorazových ochranných rúšok.

Žiaci vďaka nezištnej pomoci prispeli k zlepšeniu života ľudí i zvierat v ich okolí. Nemohli tak vzhľadom na opatrenia v súvislosti s pandemiou urobiť osobne, ale v zastúpení svojich vychovávateľov Kristíny Habovej a Dušana Caju.

„Prínosom projektu bolo v prvom rade upevnenie povedomia o dobrovoľníctve. Deti pochopili potrebu a význam vzájomnej pomoci a zároveň mali zodpovednosť, keď participovali pri prerozdelení jednotlivých položiek. Mnohých žiakov to motivovalo k ďalšiemu dobrovoľníctvu,” poznamenala učiteľka Kristína Habová.

Žiakom blahoželáme a veríme, že v Pezinku bude stále pribúdať počet dospelých i detí, ktorí chcú pomáhať druhým.

Text a foto: Daniela Malíková

Vianočná zbierka ukázala, koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok

▣ Obyvatelia Pezinka a okolitých obcí sa i tento rok zapojili do zbierky s názvom **Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok**. Krabčky vyrábali všetky vekové kategórie, od detí zo škôlok a škôl, cez ich rodičov a učiteľov, starých rodičov, mladí ľudia, dospeláci aj seniory.

Spoločne sme pripravili 1479 krabčiek, ktoré putovali potešiť ľudí do viacerých Domovov sociálnych služieb v Pezinku, Báhoňi a Modre, Zariadenia pre seniorov Casa, Zariadenia opatrovateľskej služby a Nocľahárne v Pezinku, útulkov Sv. Lujzy, Resoty a Betlehem Matky Terezy v Bratislave, predajcom časopisu Nota

Bene, do Pinelovej nemocnice, Mestského centru sociálnych služieb a zariadeniu pre seniorov v Modre, Charite Šenkvice, seniorom v domácnostiach v Pezinku, Limbachu, Častej, Slovenskom Grobe, Viničnom a Bernolákove.

Oddelenie školstva a sociálnej starostlivosti MsÚ Pezinok

Centrum voľného času prispôbilo program nariadeným opatreniam

▣ Tradičné aktivity, ktoré Centrum voľného času (CVČ) pripravuje pre najmenších pravidelne, vyzerali tento rok trochu inak. V zmysle nariadených protiepidemiologických opatrení bolo potrebné ich priebeh upraviť.

Mikuláš v centre

Jesenné aktivity CVČ v Zámockom parku – Poklad jesenných škriatkov aj Uspávanie chrobáčikov – mali úžasné odozvy aj v novej verzii upravenej v zmysle nariadených opatrení. Preto CVČ pripravilo v podobnom duchu aj program na Mikuláša. V sobotu 5. decembra 2020 pomáhali deti zachrániť Mikulášovi jeho čarovné vrece plné prekvapení. Každý pomocník bol odmenený balíčkom sladkostí a ovocia.

Predvianočná punčiáda

Počas adventného víkendu 11. a 12. decembra 2020 sa konalo v CVČ malé predvianočné prekvapenie. Návštevníci si mohli vybrať netradičný vianočný darček z dielne malých aj veľkých výtvarníkov centra. CVČ ďakuje za všetky príspevky, ktoré budú využité na aktivity centra.

Bližšie informácie o podujatiach aj krúžkoch na www.cvcpezinok.sk alebo na telefónnom čísle 0948/222 117.

Betlehemske svetlo zažiarilo v Pezinku o pár dní skôr

▣ **Betlehemske svetlo opäť spojilo ľudí na Slovensku aj po svete a šírilo myšlienku pokoja a mieru. Tradične si ho Pezincania mohli odpáliť od skautov deň pred Vianocami na Radničnom námestí.**

Posledný december pandémie zmenila plány a skauti i Pezincania museli flexibilne zareagovať. Kvôli predvianočnému zákazu vychádzania sa skauti mobilizovali a priniesli Svetlo do Pezinka

skôr, aby ho ešte večer 18. decembra, za dodržania všetkých opatrení, mohli rozdať na námestí i pred klubovňou na Cajlanskej ulici.

Nasledovné dni si Pezincania mali

možnosť Betlehemske svetlo odpáliť v kostoloch.

Ďakujeme pánom farárom z Pezinka a okolitých farností i kapucínom za pružnú pomoc a ochotu. Veríme, že aj tieto Vianoce zažiarilo Svetlo na vašich štedrovečerných stoch.

Marián Lezo

61. zbor Modrý oblak Pezinok

Podakovanie z nocľahárne

▣ V mene ľudí, ktorí prespávajú v pezijskej nocľahárni, by sme sa radi poďakovali všetkým, ktorí sa postarali o sviatočnú večeru a darčeky.

Manželia Vachovci zo Záhradníctva V4 priniesli Betlehemske svetlo, nádhorne ozdobený vianočný stromček, koláčiky, obľátky, med a ovocie a sponzorovali večeru. Martinka Maršová darovala termosky, čaje, sprchové gély a pracie prášky pre každú klientku a klienta, Tomáš Lysý priniesol pripravené ryby z reštaurácie Isai, vinárstvo Lalinwine prinieslo mušty a ostatní dobrovoľníci – Janka Hrdličková, Eva Polakovičová, Eva Pilátová a jej pomocník, Marek Švantner, Marián Pukač, Nikola Volgyiová a Barborka Hanicová nakupovali, varili, piekli, chystali vianočnú výzdobu a darčeky.

Spoločne sme vytvorili krásne Vianoce.

Nocľaháreň Pezinok

V Dolnom kostole bol počas Vianoc vystavený dar od pápeža Františka

▣ V Kostole Premenenia Pána (Dolný kostol) na Radničnom námestí bol počas vianočných sviatkov vystavený dar, ktorý priniesla prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová z audiencie u Svätého Otca vo Vatikáne.

Bronzový umelecký odliatok s názvom **Buďme poslami pokoja** s motívom holubice sediacej na viničnej réve so strapcami hrozna si mohli pezijskí veriaci pozrieť od Štedrého dňa do 29. decembra 2020.

Text: -red-, foto: TV Pezinok

(Ne)dopovedaný príbeh rodiny Sternovcov

■ **Uhorské zákony, ktoré v rokoch 1848–1867 prispeli k zrovnoprávneniu židovského obyvateľstva s ostatnými obyvateľmi kráľovstva, prirodzene ovplyvnili aj život pezinských židov. Tí sa postupne presúvajú do dovtedy pre nich neprístupného vnútorného mesta a ostatných predmestských ulíc, kde si kupujú a prenajímajú nehnuteľnosti, otvárajú obchody, zakladajú živnosti a stávajú sa súčasťou mestskej komunity, stávajú sa Pezinčanmi. O ich postupnom prenikaní do mesta a jeho života azda najlepšie vypovedajú príbehy jednotlivých rodín. Jednou z nich bola rodina Sternovcov.**

Helena Sternová

Prvým známym členom rodiny Sternovcov je Bernard, ktorý sa v roku 1868 oženil s dcérou obchodníka so strižným tovarom Dinou Morgensternovou. Bernard pôsobil ako učiteľ náboženstva. S manželkou mal päť detí, z nich len dve sa dožili dospelosti. Dcéra Rozália však ako 32-ročná zomrela. Syn Samuel sa oženil s Klárou Müllerovou, s ktorou sa im v rozpätí rokov 1907–1920 narodilo deväť detí: Mária, Herman, Flóra, Jolana, Serena, Lazar, Margita, Helena a Izidor. Sternovci vystriedali niekoľko adries, kým sa usadili v dome na Kossuthovej ulici č. 18 (dolná časť dnešnej Holubyho ulice), kde sa s nimi stretávame od roku 1909. V 30. rokoch bývali v dome na Seneckej ulici 4d (dnešná Meisslova). Samuel sa živil ako obchodník so strižným a krátkym tovarom, rovnakému remeslu sa už po dve generácie venovala rodina jeho manželky.

Počas prvej svetovej vojny ho previelili do Dunajskej Stredy, v dôsledku čoho zostala Klára na podnikanie aj deti sama. V novembri 1918 bol ich obchod, rovnako ako obchody ďalších židovských obchodníkov, vyrabovaný. Po tejto skúsenosti sa Klára aj s deťmi zbalila a odišla za manželom do Dunajskej Stredy, kde sa jej o dva mesiace narodila dcéra Helena.

Keď sa situácia upokojila, rodina sa vrátila do Pezinka. Znovu si otvorili obchod, ktorý od 20. rokov evidujeme v obchodných priestoroch na prízemí starej radnice. V roku 1935 ich 22-ročná dcéra Serena emigrovala do Palestíny. Snažila sa presvedčiť aj rodičov, aby predali svoj majetok a prišli za ňou, avšak neúspešne. Nasledujúci rok zomrel na nádor krížovej kosti Lazar. Smrť ho zastihla len štyri dni pred 21. narodeninami. Pochovali ho na pezinskom židovskom cintoríne, kde možno dodnes nájsť jeho náhrobok. V roku 1939 odišla do Palestíny aj dcéra Margita, ktorá sa tesne pred odchodom 28. augusta 1939 v Pezinku vydala za Viliama Kleina. Krajinu opustili krátko pred tým, ako sa uzavreli hranice.

Rodinu postupne zasiahli jednotlivé nariadenia namierené proti židovskému obyvateľstvu. V apríli 1939 Samuelovu živnosť podrobili revízii živnostenského oprávnenia. O dva roky neskôr bola na dom Sternovcov uvalená dočasná správa. Zároveň bol v apríli toho istého roku rozhodnutím Ústredného hospodárskeho úradu zlikvidovaný aj jeho podnik. Uvoľnený obchodný priestor dalo mesto do prenájmu. Stra-

ta obchodu znamenala pre rodinu vážne existenčné problémy. Samuel si už nenašiel prácu a ako nezamestnaný bol evidovaný aj v súpise Židov z februára 1942.

Na jar 1942 bývali v dome s rodičmi už len Helena a Izidor. Dve sestry žili v Palestíne, Jolana v Piešťanoch a ostatní súrodenci bývali aj so svojimi rodinami v Maďarsku, resp. na území, ktoré mu bolo v roku 1938 odstúpené. V marci 1942 dostali upovedomenie o sústreďovaní slobodných a práceschopných židov, ktorí sa mali dostaviť na železničnú stanicu v Pezinku. Manželia Sternovci preto okamžite podnikli kroky, aby svoje deti dostali za hranice do Maďarska. Cestou do bezpečia však súrodenci začuli v rádiu oznam o tom, že namiesto dezertovaných Židov budú deportovaní ich rodičia. Izidor aj Helena sa bez váhania otočili a neskoro večer sa vrátili domov. S rodičmi strávili posledný spoločný víkend.

Rozlúčili sa s nimi v pondelok 23. marca na železničnej stanici v Pezinku, odkiaľ ich odviezli do sústreďovacieho tábora na bratislavskej Patrónke. Po príchode na Patrónku Helenu oddelili od brata. Už ho nikdy viac nevidela. Vzali jej tam všetky veci a batožinu, Izidorovi podľa úradných záznamov zabavili hotovosť vo výške 58,50 korún, vreckový nožík a doklady. O niekoľko dní oboch súrodencov v rozdielnych transportoch deportovali do koncentračného tábora Auschwitz. Strastiplná cesta v dobytčom vagóne bola len začiatkom útrap, ktoré na 23-ročnú Helenu čakali. Po príchode ju spolu s ostatnými dievčatami vzali do spoločnej kúpeľne, vyzliekli a nechali stáť nahú pred dozorcami, ktorí ich potom oholili. Šokované dievčatá v priebehu pár minút pripravili o zvyšky ľudskej dôstojnosti. Po „kúpeľi“ im prideliť špinavé uniformy po zavraždených ruských vojakoch. Každý človek zaradený na prácu dostal pri príchode do tábora svoje číslo. Pre dozorcov viac nebola Helenou Sternovou, ale len číslom 2282. Aj táto skutočnosť ilustrovala vzťah k väzneným, ktorých ich väznitelia nepovažovali za ľudské bytosti.

Dievčatá rozdelili do barakov, v ktorých sa nachádzalo množstvo menších koterčov. V každom sa tlačilo po päť dievčat, ktoré spali natisnuté na seba a prikrývali sa jedinou tenkou dekou. Pracovali, jedli aj spali v rovnakých uniformách. Život im znepríjemňovali vši, ktorých bolo tak veľa, že ich nestíhali

zabíjať. Helena si spomína na dlhé hodiny, počas ktorých museli v daždi, slnku či snehu stáť nastúpené a čakať, kým ich ráno aj večer spočítajú. Pridelili im staré topánky, ktoré ale nemohli nosiť cestou do práce, aby ich nezničili, a tak museli 5 km cestu absolvovať bosé. Táto skúsenosť Helenu poznačila natoľko, že už nikdy nechodila naboso. Zo začiatku pracovala na rozoberaní budov. Stavebný materiál ďalej používali pri stavbe nových objektov. Ak niektorému dievčaťu spadla tehla, dozorcovia na ňu okamžite poštvali psa.

Večer bývali uzímené, unavené a hladné. Každý deň dostávali to isté biedne jedlo: ráno tmavú tekutinu pri-

pach spaľovaných tiel, čo ich psychicky aj morálne ničilo.

V prvých transportoch, v ktorých privážali Židov do Auschwitzu, im čísla len prideliť, ale ešte netetovali. Tento spôsob označovania väzňov zaviedli nacisti až neskôr. Po pol roku strávenom v tábore vytetoval Helene jej číslo na ľavé predlaktie hlavný tetovač z tábora, Slovák Lale Sokolov. Jeho meno aj príbeh spoznala verejnosť len nedávno, začiatkom roku 2018, vyše 11 rokov po jeho smrti. Aj s jeho pomocou sa Helena snažila pátrať po svojej rodine. Zistila, že jej mladší brat Izidor, s ktorým si boli veľmi blízki, bol dobitý na smrť, pretože vraj nepracoval dosť usi-

ti, prežila niekoľko eliminácií väzňov. Keď vypukla týfusová horúčka, pri nedostatočných možnostiach hygieny a bez liekov sa z nej veľmi rýchlo stala epidémia. Helena ochorela tiež, schudla tak, že vážila len približne 30 kg, mala vysoké horúčky a ledva stála na nohách. V deň svojich 24. narodenín už bola rozhodnutá vzdať sa a nenastúpiť do práce, čo automaticky znamenalo smrť. Večer sa dozvedela, že ju prideliť na administratívne práce. Zachránila ju kamarátka, ktorej pred viac ako pol roka predtým pomohla získať v tábore lepšiu robotu. Prestaňovali ju do osobitnej budovy, v ktorej bývali ženy, vykonávajúce rôzne administratívne a pomocné práce. Ľahšia práca, lepšie hygienické podmienky, to všetko rapídne zvyšovalo šance na prežitie. Helena spolu s piatimi kamarátkami pracovali pre súkromnú firmu. Ich práca im umožnila kontakt s ľuďmi a postupne získavali informácie aj o vývoji na fronte, ktoré ich naplňovali nádejou. V tábore zostali do jeho evakuácie 18. januára 1945. Šesticu dievčat najskôr previezli do tábora Gross Rosen v Nemecku, odkiaľ ich presunuli do Terezína. Po troch rokoch strávených v koncentračnom tábore sa Helena 9. mája 1945 dočkala slobody.

Čo najskôr sa vrátila do Pezinka, kde zistila, že z jej početnej rodiny prežila len ona a dve sestry, ktoré ešte pred vojnou odišli do Palestíny. Ostatní súrodenci boli zavraždení v koncentračných táboroch. Od známeho si vypočula príbeh o zaistení jej rodičov, z ktorého vyplynulo, že ich pred deportovaním varovali, ale ktorí si sused ich udal a vyzradil ich skryšiu na židovskom cintoríne. Helena sa okrem fyzických ťažkostí a psychickej traumy, spôsobenej zážitkami z koncentračného tábora i zo straty milovaných príbuzných, musela veľmi skoro popasovať aj s praktickými problémami, ktorým čelili navráťivši z táborov. Keďže ich príbytky boli zabraté, nemali kde bývať, zároveň potrebovali prostriedky, aby si dokázali zabezpečiť živobytie. Keďže v ich dome bývala iná rodina, odišla do Bratislavy, kde sa s pomocou Pezinčana Ernesta Goldsteina dostala k bytu a začala pracovať na národnom výbore. Zároveň ešte v júni 1945 požiadala o vymenovanie za správkyňu niekdajšieho rodičovského domu. V decembri 1945 sa vydala za Martina Kleina, ktorého poznala ešte z tábora v Birkenau. Manželia si v povojnovom období zmenili priezvisko na Kuban. V roku 1947 sa im narodil syn Karl. Po februári 1948 ich pripravili o obchod, a tak definitívne opustili Československo. Natrvalo sa usadili v USA, kde sa im narodil druhý syn. Helena s Martinom prežila v šťastnom manželstve 44 rokov. V roku 2002 navštívila aj s rodinou Pezinok, čo ju priviedlo k myšlienke spísať svoje spomienky v knižnej podobe. Jej kniha *Born twice* je sugestívnou a vzácnou výpoveďou o osude jej rodiny.

Príbeh rodiny Sternovcov spolu s príbehmi ďalších pezinských židovských rodín nájdete v publikácii Mestského múzea *Nedopovedané príbehy*.

**Text: Helena Gaherová,
Petra Pospechová,
Mestské múzeum v Pezinku
Foto: Born twice**

Helena Sternová s rodičmi a sestrou Margitou

pomínajúcu čaj, na obed kvakovú polievku a na večeru krajec chleba a opäť tmavú vodu. Aby dokázala prežiť a aspoň trochu zahnať ustavičný hlad, Helena si delila krajec chleba na tri časti. Vzhľadom na ustavičný a nepredstaviteľný hlad, ktorý medzi nimi vládol, musela si ho ukrývať, aby jej ho v noci neukradli z postele. Aj keď bola vyčerpaná z fyzicky náročnej práce, v noci často nemohla kvôli hladu zaspáť. Mnohé dievčatá dohľad k nepredstaviteľným činom, aby ho aspoň trochu utišili, dokázali zjesť čokoľvek. Niektoré kvôli kúsku jedla riskovali i vlastný život.

V tábore sa pracovalo sedem dní v týždni. Kto nenastúpil do práce, toho poslali rovno do plynovej komory. Keďže do Auschwitzu prichádzali stále nové a nové transporty, čoskoro bol preplnený, a preto začali budovať nový tábor známy ako Birkenau. Helenu tam premiestnili aj s jej priateľkami. Stavba bola blízko krematória, preto cítili

lovne. Podľa oficiálnych záznamov z tábora zomrel 28. mája 1942. Helena spoznala aj osud svojich rodičov.

Samuel, ktorý bol vedúcim pezinského pohrebného spolku Chevra Kadiša, získal na základe rozhodnutia ministerstva školstva a národnej osvety tzv. bielu legitimáciu, ktorá ho aj s manželkou mala ochrániť pred deportovaním. Avšak 21. júla 1942 ministerstvo svoje rozhodnutie zrušilo a už koncom mesiaca Samuel figuroval spolu s manželkou v príkaze na predvedenie do sústreďovacieho strediska v Žiline. Helena sa dozvedela o príchode svojich rodičov do Auschwitzu, zistila, do ktorého bloku ich zaradili a vedela, že to znamená smrť v plynovej komore. Bol to pre ňu jeden z najťažších dní – 16. august 1942 sa jej vryl do pamäti ako deň, kedy zavraždili jej rodičov. Na druhý deň sa rozhodla pomstiť ich smrť a táto myšlienka jej dlho dávala silu prekonávať nadchádzajúce úskalia.

Helena v tábore viackrát unikla smr-

Organizácia spojených národov vyhlásila 27. január za Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu. Dátum sa viaže k oslobodeniu nacistického koncentračného a vyhladzovacieho tábora Auschwitz v januári 1945.

ÁNO, KONEČNE TRČHA RADOSTI

MALÁ RADOSŤ POTEŠÍ... VEĽKÚ UROBIA AKČNÉ MODELY ŠKODA V EDÍCIJ **JOY**

ŠKODA FABIA
S BONUSOM AŽ DO **1200€**

ŠKODA KAMIQ
S BONUSOM AŽ DO **1200€**

ŠKODA SCALA
S BONUSOM AŽ DO **1500€**

BOHATÁ VÝBAVA JOY NAVYŠE

Urobte si radosť akčnými modelmi ŠKODA z edície JOY! Teraz aj so širokým výberom financovania, s bohatou výbavou navyše, 5-ročnou zárukou a s výhodným cenovým bonusom. Tak sa ozvite najbližšiemu autorizovanému predajcovi ŠKODA ešte dnes.

ŠKODA Financial Services

Kombinovaná spotreba a emisie CO₂ automobilov ŠKODA FABIA, KAMIQ a SCALA: 51 – 6,8 l/100 km, 114 – 154 g/km. Informácie a fotografie majú len informatívno-illustračný charakter. Akčná ponuka JOY sa nevztahuje na model ENYAQ IV. Kompletne podrobnosti o ponuke a konečných cenách poskytne autorizovaný predajca. Ponuku financovania zabezpečuje VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o.

www.skoda-auto.sk

Váš autorizovaný servis vozidiel ŠKODA:

KARIREAL SLOVAKIA, a.s., Nová 17, 902 03 Pezinok
Tel.: 0800 113 117, www.karireal.skKARIREAL
KR
SLOVAKIA

BYTY ZÁHRADY, 2 a 3 izbové byty

www.bytyzahrady.sk 0905225522 info@bytyzahrady.sk

ZÁHRADY PEZINOK

VENCORP MANAGEMENT

PLASTOVÉ A HLINÍKOVÉ OKNÁ A DVERE

aluplast

Noves
Hasau GROUP

VY DODÁTE VÝHLAD, MY OKNO.

DEMISTAV, Pezinok, Holubyho 28
predajňa je presťahovaná na 3. poschodie

0903 710 390, demistav@demistav.sk
www.demistav.sk

GLAZÚROVANIE VANÍ
za prijateľnú sumu
so zárukou.
Tel.: 0905 983 602KÚPIM DOM
v Pezinku
v cene do
350 000,- EUR
Ponúkните prosím
0903 780 013Marta Dobiašová
licencovaný realitný sprostredkovateľ**realX**

VÝROBA BETÓNU
www.jsservis.sk
033 / 642 2258 | 0903 604 004
Bratislavská 83, 902 01 Pezinok

Prenájom kancelárskych a
skladových priestorov
Stavebná činnosť
Výstavba RD
Energetické certifikáty budov

POČVOVNÍČKE A RYBÁRSKE POTREBY
Chiruca
tel.: 033 642 24 52
mobil: 0903 275 777
www.chiruca.sk

HÉLIOVÉ BALÓNY PEZINOK

ZABEZPEČUJEME PLNENIE
LATEXOVÝCH A FÓLIOVÝCH
BALÓNOV HÉLIOM

VÝZDOBY SVADIEB, OSLÁV
FOTENÍ, PÁRTY, EVENTOV
A DETSKÝCH OSLÁV

www.BLN.sk
T: 0903 714 875

PODAKOVANIE

Pezinčan Miloš Volner ďakuje všetkým ľuďom, ktorí mu pomohli po tom, ako sa v septembri stal obeťou bezohľadného zlodēja.

V októbrom čísle mestských novín sme upozorňovali na podvodníka a zlodēja, ktorého obeťou sa stal Pezinčan Miloš Volner. M. Volner je v dôsledku ťažkej zdravotnej diagnózy na plnom invalidnom dôchodku. Zloděj ho oklamal a okradol o 480 €. Po zverejnení upozornenia kontaktovali Miloša Volnera viacerí Pezinčania, ktorí mu poskytli finančnú pomoc.

Remeslo má stále zlaté dno

■ Všetko okolo nás sa teraz akosi prirýchlo mení, ale niektoré veci ostávajú nezmenené. Je tu opäť čas, kedy sa žiaci v poslednom ročníku základnej školy rozhodujú kam na strednú. Na svojich nových študentov čaká aj Stredná odborná škola podnikania a služieb v Pezinku, škola s dlhoročnou tradíciou, ktorá počas niekoľkých dekád svojej existencie vchovala a vzdelala množstvo absolventov, ktorí sú dnes vo svojich odboroch uznávaní, úspešní a spokojní a pracujú v oblastiach, ktoré sú už dlhodobo na vzostupe záujmu.

Štúdiu je prispôsobené materiálne a technické vybavenie učební na Myslenickej ulici, kde majú žiaci teoretické vyučovanie. V budove internátu (známy areál na Komenského ulici) sa nachádzajú novo zrekonštruované a moderne zariadené odborné učebne. Tu svoje prvé skúsenosti získavajú hlavne žiaci prvých ročníkov. Žiaci vyšších ročníkov ďalej pokračujú v kvalitnej odbornej praxi už v skutočných prevádzkach spoločného stravovania. V kaderníckom salóne, ktorý tiež sídli v budove internátu, sa pripravujú žiaci v odbore kaderník. **V školskom roku 2021/2022 SOŠ podnikania a služieb ponúka:**

- štvorročné štúdium v odboroch **kuchár a čašník/servírka**. Oba sú ukončené maturitnou skúškou. Absolvent získa **výučný list** a **vyšvedčenie o maturitnej skúške**.
- trojročné štúdium v odboroch **kuchár a kaderník**.

Štúdiu je ukončené záverečnou skúškou. Absolvent získa **výučný list**. V prípade záujmu môže pokračovať v dvojročnom nadstavbovom štúdiu **podnikanie v remeslách a službách**, ukončené maturitnou skúškou.

Okrem odborných zručností sa žiaci učia aj samostatnosti pri výkone svojho povolania, podnikateľsky myslieť a byť jazykovo pripravení. Absolvujú aj školenia a lekcie, kde si dopĺňajú vedomosti, ako zvládať každodenné výzvy a náročné situácie v profesionálnom aj súkromnom živote. Škola sleduje záujmy žiakov a sprostredkováva im zaujímavé kurzy (barmanský, baristický, vizážistický, barberský). Škola spolupracuje v systéme duálneho vzdelávania s Palace Art hotelom Pezinok. Zapojení žiaci v učebnom odbore kuchár majú praktické vyučovanie v priestoroch Šimák Zámok Pezinok. Viac o škole sa môžete dozvedieť na **www.soskompk.sk**.

Opustil nás významný pezinský keramikár Jiří Vyhnálek

„V Pezinku sa objavil niekedy v polovici 70. rokov minulého storočia. Prvý raz som ho stretol v hoteli Grand, kde ho medzi nás priviedol na pivo jeden z partie,” spomína na umelca priateľ Ľubomír Janečka.

Jirko sa narodil v roku 1955 na Morave, v Zlíne. Na vidieku, v prírode pod Orlickými horami často trávil prázdniny. Od detstva rád kreslil a zaujímal sa o umenie. Prihlásil sa na štúdium keramiky do Bechyne. V škole sa zdokonalil v kresbe, technológii spracovania hlíny, glazúr, farieb, točenia na kruhu, modelovania, pálenia v keramických peciach. Do Pezinka sa dostal náhodou, na umiestnenku. Za socializmu tak posielali absolventov na voľné miesta po celom Československu. Jirko si vybral Pezinské tehelne, pretože okrem výroby tehál mali aj keramickú dielňu. Ubytovanie dostal v objekte pri panelárni, blízko tehelní. V tom období sa zoznámil so svojou budúcou manželkou Dankou Polákovou a presťahovali sa do podnikového bytu priamo v areáli tehelní. Danke starostlivo pomáhal s výchovou detí – Zuzky a Barborky, ktoré si osvojil.

Hoci ho práca v keramickej dielni tehelní bavila, hľadal ďalej a začal doma, doslova na kolene s tvorbou drobnej úžitkovej a dekoračnej keramiky. Jeho fortieľ spracovať hmotu hlíny a vdýchnuť jej dušu ocenili aj v iných mestách na Slovensku. Ak pôjdete po Skalici okolo originálneho domu architekta Dušana Jurkoviča (dnes je to kultúrny stánok a pýcha Skalice), všimnite si bohatú keramickú výzdobu budovy. Je to návrh a práca Jirka Vyhnálka. Aj do ďalších miest dodal pri rekonštrukcii historických budov svoje keramické diela. Ak sa nemýlim, sú to Košice a Lučenec.

Nádherne boli naše spoločné výlety na Južnú Moravu a do Južných Čiech. Nezabudnuteľné Folkové letá v Telci, kde sme sa skamarátili aj s vedením mesta a urobili tu výstavu Jirkových diel a Dančiných obrazov. Stretávali sme sa s predstaviteľmi folku, pesničkármi, hercami. Raz sme dokonca bývali s Jarkom Nohavicom a Karlom Plíhalom na miestnom JZD v pôrodnici prasiat. Jirko nás povodil po mestách a oblastiach až na hranice

s Rakúskom, kde bol v tom čase prísny zákaz čo i len priblížiť sa. Pohraniční vojaci nás hnali samopalmi a nechceli pochopiť, že sme sa iba boli pozrieť na krásnu krajinu. Navštívili sme aj Bechyni. Mestečko, kde Jirko chodil do školy. Poukazoval nám všetky miesta a krčmičky, jeho spomienky boli živé a nádherné.

Napokon sa Jirko pracovne úplne osamostatnil a spolu s Dankou začali tvoriť keramické zvončeky, mištičky, dózičky, tanieriky... On majstroval s hlínou, Danko zdobila, maľovala. Vytvoril si vlastnú keramickú dielňu v Limbachu v dome Dančiných rodičov. Spolu vyrobili tisíce unikátnych vecí. Ich diela zdobia nejednu domácnosť. To už spolupracovali s ÚLUV-om v Bratislave, ktorý ponúkal

jeho tvorbu vo svojich predajniach.

Po roku 1989 sa vrhol na novú dráhu. Z bytovky sa presťahoval aj s rodinou do centra mesta na Holubyho ulicu, kde si vytvoril dokonalú dielňu. V prednej časti mal ateliér s krbom a veľkým oknom, vzadu malú miestnosť s keramickými pecami. Od drobnej úžitkovej keramiky vyrábanej hlavne na kruhu prešiel na modelovanú tvorbu. Plné stoly „neporiadku“ tvorilo množstvo nádobiek s farbami a glazúrami, náradie na modelovanie a úpravu hlíny a hrnčiarsky kruh. Pod jeho rukami sa začali objavovať unikátne diela, ktoré nemali obdobu v celom Československu. Pretože celý život rád kreslil, začal svoje kresby a predstavy zhmot-

ňovať do hlíny. Z neživej hmoty vytváral krásne figúrky z ríše zvierat, ale aj plastiky, úplne imaginárne... Aj ten najmenší zvonček bol originálom, pretože úplne všetko tvoril ručne. Návštevníci Jirkovej dielne boli fascinovaní. Postupne sa jeho tvorba dostala do celej republiky a časom do celého sveta. Od Japonska po Severnú Ameriku. Doputovala aj do Austrálie. Danko sa vtedy už plne venovala svojej maľbe, aranžovaniu a dekorovaniu starých zrenovovaných nábytkov.

Od roku 1995 spolupracoval aj s novým Združením pezinských vinohradníkov a vinárov. Vytváral rôzne ocenenia, ktoré udeľovalo Združenie na pezinských Vínnych trhoch, celoštátnej degustácii vín. Jirkova busta Bakchusa odlieta do bronzu je podľa jedného z vinárov – Vladimíra Mrvu – ako americký Oscar pripravený pre najlepšie slovenské vína. Toto ocenenie sa udeľuje dodnes.

Rád trávil čas vo svojej dielni, hrala mu tam hudba, počúval rádio a v poslednom čase aj audioknihy. Tam chodili za ním priatelia, tam sa odohrávali nekončené rozhovory o zmysle života, príčinách javov, politike, spoločnosti, minulosti i budúcnosti. V dielni sa Jirko cítil najlepšie. Jeho život bol plný predstáv, pocitov, farieb, tvarov a neustáleho hľadania nových techník, prípravy hlíny, nanášania farieb, vypaľovania v peci... Popritom veľa čítal. Odborné knihy, romány, poviedky, noviny a časopisy. O tom by mohli čosi povedať pracovníčky knižnice. Roky bol ich pravidelným návštevníkom. Stretával sa aj s významnými osobnosťami, uvediem len jeden príklad za všetky. Raz do jeho dielne priviedol vtedajší primátor Pezinka Oliver Solga dnešného českého prezidenta Miloša Zemana. Po debatovali, dali si štamperlík domácej slivovice. Ochránka sa nestačila čudovať...

Koncom roka 2019, tesne pred Vianocami, diagnostikovali Jirkovi ťažké ochorenie. Statočne proti nemu bojoval spolu s rodinou. Do poslednej chvíle pomáhal Danke spracovávať sušené liečivé byliny. Jedny z jeho posledných slov, ktoré povedal svojim dievčatám Danke, Zuzanke a Barborky, boli: „Zvládli sme to.”

Jirko bol nielen vynikajúci keramikár, ale aj skvelý človek, vyrovnaný, obetavý a skromný, nekonfliktný – ojazstý umelec. Zomrel 2. januára 2021.

Čeť jeho pamiatke!

Text a foto: Ľubomír Janečka

Pezinčan Ján Péter oslávil 4. decembra 2020 svoje sté narodeniny. Blahoželanie k výnimočnému jubileu odovzdali oslávcovi aj primátor Igor Hianik a zástupkyňa primátora Mária Wagingerová.

Ján Péter: Budme k sebe milší, všímavejší a ľudskejší

Ján Péter, rodák z južného Maďarska sa narodil 4. decembra 1920 v obci Pitvaros. Keď mal dva roky, presťahovali sa s rodičmi do obce Slovenský Komlós, kde vyrastal. V zime bývali v dedine, v lete na salaši za dedinou, kde mali polia a hospodárstvo, o ktoré sa spoločne starali. „Do školy som chodil päť kilometrov pešo,” spomína Ján Péter.

V roku 1946 sa v rámci repatriácie presťahoval s rodičmi a bratom na južné Slovensko do Dolných Salíb. Rodina naďalej pracovala ako samostatne hospodáriaci roľníci. V roku 1948 sa J. Péter oženil a časom do jeho života pribudli dve dcéry.

Začiatkom päťdesiatych rokov odmietol vstúpiť do Jednotného roľnícke-

ho družstva (JRD). Následne bol odveľený do Pomocného technického práporu v Mimoni v severných Čechách, kde boli zhromažďovaní tzv. politicky nespoľahliví občania, ktorí boli využívaní na ťažké a nebezpečné práce. J. Péter pracoval v uránových baniach v Jáchymove, neskôr ho preradili do Ostravy. Po roku nútených prác v bani podpísal vstup do JRD a vrátil sa k rodine, s ktorou žil vo Vlčanoch. V rámci družstva pracoval až do odchodu na dôchodok v živočišnej výrobe. Zároveň sa vo svojom voľnom čase venoval pestovaniu ovocných stromov, hlavne broskýň, hrušiek, jabloní. Rodina, dobrá úroda a ľudia, ktorí si na jeho vypestovaných plodoch pochutnali, mu robili vždy veľkú radosť.

Od roku 2006 žije J. Péter u dcéry v Pezinku. Tešia ho predovšetkým rodinné stretnutia a prítomnosť najbližších. Aký je recept na dlhovekosť? „Veľa pohybu a práce na čerstvom vzduchu, nefajčiť, nepiť a zdravo sa stravovať,” prezradil pán Péter a dodal, že voľakedy sa žilo skromnejšie, doba nebola pretechnizovaná, viac sa zakladalo na súdržnosti vzťahov a vzájomnej pomoci susedov. „Teraz žijú ľudia veľmi rýchlym tempom, nepoznajú ľudí žijúcich okolo seba, nezaujmajú ich problémy iných. Budme k sebe milší, všímavejší, ľudskejší.”

-nb/-red-

BLAHOŽELANIE

Dňa 2. 1. 2021 oslávil krásnych 65 rokov spoločného života **Ladislav Feifíř** a **Mária Feifíčová**. Do ďalších rokov spoločného života im želajú hlavne veľa zdravia ich synovia Vladislav a Miroslav s rodinou, vnúčatá Lucia a Ivanka, pravnúčatá Emka a Miško.

SPOMÍNAME

Dňa 6. 12. 2020 uplynuli štyri roky, čo nás navždy opustila moja dcéra **Meľánia Dávidová rod. Šedivá**. S láskou spomína mama, manžel, synovia, súrodenci. Kto ste ju poznali, venujte jej, prosím, tichú spomienku. Ďakujem.

Dňa 3. 2. 2021 uplynú 5 rokov, kedy nás navždy opustil **Ján Adámek**. S láskou spomínajú manželka a deti s rodinami. Ďakujeme všetkým, ktorí mu s nami venujú tichú spomienku.

Sú slová, ktoré nikdy nepoviem, sú chvíle, na ktoré s láskou spomíname, a sú ľudia, na ktorých nikdy nezabúdame.

Dňa 28. 12. 2020 uplynuli dva roky, čo nás navždy opustila naša drahá **Helena Pukančíková, rod. Žilová**. Kto ste ju poznali, venujte jej, prosím, tichú spomienku. S láskou spomína smútiaca rodina.

Spi sladko, snívaj večný sen, v spomienkach sme pri tebe každý deň.

Dňa 31. 1. 2021 si s bolesťou v srdci pripomínáme 2. výročie úmrtia **Ing. Antona Pilku**. S láskou a úctou spomína manželka, synovia a dcéra s rodinami. Kto ste ho poznali, venujte mu, prosím, tichú spomienku.

Sú slová, ktoré nikdy nepoviem, sú chvíle, na ktoré s láskou spomíname, a sú ľudia, na ktorých nikdy nezabúdame.

Dňa 30. 1. 2021 si pripomínáme 5. výročie, čo nás navždy opustil náš drahý **Emanuel Penák**. Kto ste ho poznali, venujte mu, prosím, tichú spomienku. S láskou spomína smútiaca rodina.

Dňa 4. 1. 2021 uplynulo 12 rokov, čo nás vo veku 63 rokov opustil náš drahý **František Virgovič** z Grinavy. S láskou naňho spomína manželka Anna,

deti Renáta, František, Marián, nevesty a vnučky Paťka, Veronika, Dominika a ostatná rodina a priatelia. Venujte mu, prosím, tichú spomienku. Ďakujeme.

Dňa 5. 1. 2021 uplynulo 10 rokov, čo nás opustila naša drahá mama, a 17. 1. 2021 uplynulo 17 rokov, čo nás opustil náš drahý otec. Na obidvoch rodičov, starých rodičov a prarodičov **Františku Novákovú** a **Jánu Nováka** s láskou spomínajú syn a dcéra s rodinami. Ďakujeme všetkým, ktorí im spolu s nami venujú tichú spomienku.

Dňa 11. 1. 2021 uplynulo 10 rokov, čo nás navždy opustil náš drahý otec, dedko a pradedko **Ivan Goljer**. Kto ste ho poznali, venujte mu, prosím, tichú spomienku. S láskou spomínajú deti Dana a Ivan s rodinami.

Hviezdy pre Teba prestali svietiť a slnko hriať, my, čo sme Ťa milovali, budeme na Teba stále s láskou spomínať.

Dňa 28. 1. 2021 uplynul rok, čo nás navždy opustila naša drahá **Natália Šurínová**. S láskou spomínajú manžel Ján a deti Tamara a Miroslav s rodinami.

Nezomrel ten, kto ostáva v našich srdciach.

Ružena Galgóciová † 13. 1. 1998, **Peter Miko** † 11. 1. 2016, **Vojtech Dušan Miko** † 10. 1. 2012. Kto ste ich poznali, venujte im tichú spomienku.

Spomíname na našich drahých zosnulých **Eleonóru Ježíkovú** a **Michala**

Ježíka z Grinavy. Dňa 12. januára 2021 sme si pripomenuli nedežité 90. narodeniny našej drahej mamy, svokry, babky a **prababky Lenorky** a zároveň si dňa 10. marca 2021 pripomenieme 11 rokov od jej úmrtia. Dňa 8. apríla 2021 si pripomenieme nedežité 94. narodeniny nášho otca, svokra, dedka a **pradedka Michala**. Kto ste ich poznali, venujte im tichú spomienku. Ďakujeme.

Dňa 4. 2. 2021 uplynú 3 roky, čo nás navždy opustil **Ján Tonhajzer**. Synáčik môj drahý, tak rýchlo a náhle si mi odišiel, ani som sa s Tebou rozlúčiť nestihla. S láskou na Teba spomínajú mama, súrodenci, Miro a priateľka Iveta a ostatní, ktorí Ťa poznali.

Futbalisti darovali deťom nezabudnuteľné Vianoce

❑ Futbalový klub PŠC Pezinok v spolupráci s oddelením sociálnej starostlivosti mesta Pezinok organizoval počas decembra minulého roka projekt Doprajme Vianoce všetkým. Cieľom bolo aktivizovať členov, rodičov klubových detí a obdarovať 16 detí z 9 rodín vo forme vianočných darčiekov.

Organizátori chceli tak mladým futbalistom pripomenúť, aby si vážili to, čo doma majú, ale hlavne ukázať, že aj oni vedú pomáhať iným deťom. Sami priznali, že balenie darčiekov ich bavilo a možnosť niekomu pomôcť ich teší.

V rámci projektu sa v priebehu troch dní vyzbieralo 155 darčiekov, ktoré boli deťom pridelené rovným dielom s ohľadom na ich vek a záujmy. Finančné dary sa využili na nákup ďalších vianočných darčiekov.

Futbalový klub PŠC Pezinok ďakuje všetkým, ktorí sa akokoľvek podieľali na projekte, či už sú to zástupcovia klubu, zástupcovia oddelenia sociálnej starostlivosti mesta Pezinok, hráči a, samozrejme, darcovia. Vďaka spoločnému cieľu a úsiliu malo 16 detí krajšie Vianoce.

-red-/PŠC Pezinok

Okrem rodičov sa do projektu zapojili aj deti z futbalového klubu, ktoré sa podieľali na balení darčiekov.

Autoklub ukončil súťažný rok 2020 na okruhu Slovakia Ring

❑ Autoklub Pezinok odštartoval svoj posledný pretek počas víkendu 10. až 11. októbra za účasti svetovej série FIA WTCR na Slovakia Ringu. Pretek bol náhradou za pôvodný maďarský Hungaroring, ktorý bol pre zlé pandemickú situáciu pozastavený.

Aj keď na Slovakia Ring bola udelená našou vládou výnimka, každý účastník ako aj organizátor musel byť na vlastné náklady otestovaný antigénovými testami. Žiaľ, nebola možná ani účasť divákov a ani účastníci nemali prístup na tribúny. Uzatvorenie všetkých tribún bolo jednou z podmienok konania podujatia.

V sobotu sa za pekného počasia začali ostré súboje, v ktorých Pavol Jajcay vybojoval 7. miesto. Súboje sa podpísali aj na aute, ktoré bolo z každej strany popretláčané od kontaktov. V chladnú nedeľu sa počas kvalifikácie poškodil zadný diferenciál, čo vyzeralo na predčasný koniec. Vďaka jazdcom z Českej republiky, ktorí Autoklubu Pezinok požičili náhradný diferenciál, Pavol Jajcay nedeľný pretek dojazdil a obsadil 8. miesto.

Pavol Jajcay skončil celkovo pre rok 2020 na konečnom 7. mieste na okruhoch v rámci seriálu Mazda MX5 Cup. „Bol to náročný ročník poznačený situáciou COVID 19, neustále boli neisté termíny či opatrenia v rámci bezpečnosti. Napriek tomu to bol zaujímavý rok plný nových vecí, ľudí, priateľov a hlavne skúseností, na ktorých ideme stavať našu prípravu na rok 2021. Ďakujeme za podporu partnerom, priateľom a hlavne členom tohto silného klubu,“ povedal Pavol Jajcay.

Text a foto: Autoklub Pezinok/-red-

Hugo Čarský si vyplával medailu i osobné rekordy

❑ V dňoch 18. až 20. decembra 2020 sa v Olympijskom centre X-Bionic sphere v Šamoríne konali kontrolné preteky Slovenskej plaveckej reprezentácie, na ktoré dostal pozvánku aj Športový plavecký klub polície Pezinok.

Klub a mesto Pezinok reprezentoval na podujatí Hugo Čarský, ktorý trénuje pod vedením Mgr. Daniela Ryšku a Mgr. Vladimíra Kočího. Hugo si v priateľskej atmosfére zmeral v Šamorínskej bubline sily s najlepšimi reprezentantmi a top plavcami Slovenska. Počas pretekov absolvoval deväť individuálnych štartov, pričom si v každom jednom štarte vylepšil svoje osobné plavecké rekordy a ukázal, že právom patrí medzi výber Slovenskej plaveckej federácie. Najväčší úspech dosiahol v disciplíne 100 metrov polohové preteky, kde v konkurencii starších plavcov dosiahol medailové 3. miesto. Zaplávajúcimi výkonmi počas podujatia dosiahol najlepšie zlepšenie zo všetkých zúčastnených plavcov na podujatí.

nie zo všetkých zúčastnených plavcov na podujatí.

Text a foto: Športový plavecký klub polície

Účasť na predvianočných plaveckých pretekoch priniesla úspechy

❑ Katka Szabóová (2007), členka Plaveckého klubu Pezinok, dostala pozvánku na preteky, ktoré sa konali 18. až 20. decembra 2020 v Šamoríne v komplexe X-Bionic Sphere. Na pretekoch sa zúčastnili reprezentanti v plávaní SR a členovia Útvaru talentovanej mládeže.

Časť plavcov trénovala v Šamoríne X-Bionic Shere skoro mesiac v „bubline“. Vo štvrtok 18. decembra sa za prísnych opatrení pripojili ďalší plavci. Dievčatá 2008 a staršie a chlapci 2007 a starší.

Katka si na pretekoch počínala veľmi dobre. Spolu si domov priniesla striebornú medailu za 100 m motýlik a bronzovú medailu z disciplíny 200 m znak. Okrem týchto dvoch medailí sa umiestnila dvakrát na 4. mieste (50 m znak, 100 m znak) vo svojej kategórii 12–13-ročné dievčatá. Pre Katku to boli

doslova kontrolné preteky, na ktoré sa vybrala bez tréningovej prípravy. Po dlhom čase okúsila nielen vodu plavárne, ale aj atmosféru pretekov. Plavárne sú beznádejne zatvorené, ale podľa slov Katky, plávalo sa jej ľahko.

Podujatie bolo štedré aj na viacero slovenských rekordov. Gratulujeme nielen Katke, ale všetkým plavcom. Veľké ďakujem patrí Slovenskej plaveckej federácii a prezidentovi Ivanovi Šulekovi, ktorý bojuje zo všetkých síl aj za takúto podujatie.

Text a foto: PKPK

Pezinok napreduje vo FootGolfe s 1. SFGK Carpathians Slovakia

Vo footgolfovej sezóne 2020, problematickej pre organizovanie športových súťaží kvôli opatreniam, odohral 1. Slovenský futbalgolfový klub Carpathians Slovakia so svojimi hráčmi všetkých osem turnajových kôl Slovenskej FootGolfovej Tour a štyri kolá Slovenského FootGolfového Pohára. V súťaži klubov, do ktorej sa započítavajú výsledky štyroch najlepších hráčov z klubu na turnaji, 1. SFGK Carpathians Slovakia obsadil 6. miesto v Tour, hranej na osemnástjankových ihriskách a zaradenej vo svetovom rankingu ako FIGF 100. V Pohári rankingu FIGF 50, na deväťjankových ikáhriskách na dve kolá, skončili na 4. mieste.

Trón 2020 pre duo otec-dcéra Thron

Keďže na viacerých turnajoch chýbali pre zranenia niektorí hráči, klubu sa tak nepodarilo obhájiť 2. miesto v Pohári z roku 2019. Napriek tomu získali čiastkové úspechy v súťažiach jednotlivcov. V súčasnosti najvyššie postaveným hráčom 1. SFGK Carpathians Slovakia v kategórii Absolut všetkých hráčov je Branislav Thron na celkovom 7. mieste, za ním Tomáš Kikuš na 18. mieste, obaja členovia slovenského bronzového tímu z majstrovstiev Európy tímov EURO FOOTGOLF 2019.

Branislav „Riko“ Thron, ktorý okrem iného hráva aj v Malokarpatskej hokejbalovej lige, sa v uplynulej sezóne vekovo prehupol do kategórie Muži nad 45 rokov – Seniori, v ktorej patrí

k najvyšším priečkam. Na najvyššie bodovanom turnaji na Slovensku Slovak Open, v rámci svetového rankingu druhý najviac bodovaný turnaj FIGF 500, skončil smolovato ako druhý senior po neúspešnom finálovom rozstrele, keď ešte na predposlednej jamke viedol. V jednotlivých kolách Tour vyhral medzi seniormi až tri razy, po jednom raze skončil druhý a tretí, v Pohári skončil v jednom kole na 2. mieste. V celkovom hodnotení Tour vybojoval 2. miesto a v Pohári 3. miesto, čím zopakoval rovnaký výsledok prezidenta klubu 1. SFGK Carpathians Slovakia Rastislava Blaška z roku 2018.

Klub sa dočkal nečakane aj prvého víťazstva v jednej z kategórií v histórii klubu vôbec. V Pohári kategórie Juniori zvíťazila dvanásťročná Tamia Thron,

dcéra B. Throna, ktorá naskočila do súťaží v Pohári na posledné dve kolá a v tých zvíťazila. V novej sezóne by sa mali v klube objaviť aj noví juniori z Pezinka.

Nezlomná pezinčská footgolfová pečať

Pezinčan Rastislav Blaško, prezident klubu a dvojnásobný účastník majstrovstiev sveta a Európy vo FootGolfe i futbalgolfe, v januári dovŕšil polstoročie. Ako nestor seniorskej kategórie, na prekvapenie seba aj iných, úporne vydoloval v Pohári dva razy bronz v 3. a 4. kole, čo mu vynieslo celkové 5. miesto medzi seniormi. V Tour kvôli výpadkom zo zranení obsadil 9. miesto. Medzi seniorov však pribudli noví „mladí“ hráči nad 45 rokov, takže každý lepší výsledok na pódiu sa cení. Začiatkom októbra 2020 zaknihoval svoj najlepší výsledok zo zahraničia, keď na medzinárodnom turnaji FIGF 250 Slovenian Open v slovinských Ptujach obsadil medzi seniormi 4. miesto. V ankete Športovec roka 2019 mesta Pezinka ho vyhlásili ako člena bronzovej výpravy Slovenska na EURO FOOTGOLF 2019 v internetovom hlasovaní za víťaza medzi seniormi.

Do svojej prvej plnej sezóny v kategórii Amatéri, hráčov, ktorí začínajú so súťažami bez rozdielu veku, naskočil futbalovo známy Pezinčan Marek Tábor. Po prvých piatich kolách bol aj za dve bronzové umiestnenia na priebežnom 4. mieste. Avšak svalové zranenie ho vyradilo na takmer tri mesiace, čo preňho znamenalo nakoniec 6. miesto medzi amatérmi a 54. miesto v kategórii Absolut. S ešte nie tridsiatnikom Marekom Táborom sa počíta v klube ako jedným z perspektívnych footgolfových hráčov.

Okrem toho treba aj pripomenúť ďalších hráčov klubu, ktorí občasne hrali na jednotlivých turnajoch, a to Michal Hrašna, Pavel Podobník, Zdenko Topor a Roman Topor. Noví hráči, všetkých vekových kategórií, najmä z Pezinka a okolia, majú dvere v klube otvorené.

Ocenenia a vízie do budúcnosti

V rámci súťaží hraných na Slovensku sa začal viesť Slovenský FootGolfový rebríček, ktorý je odrazom všetkých výsledkov hráčov a klubov vždy za predchádzajúcich 12 mesiacov v najvyšších súťažiach na Slovensku usporiadaných Slovenskou FootGolfovou Asociáciou (SFGA). V ňom sa 1. SFGK Carpathians Slovakia nachádza priebežne na 4. mieste.

Hráčov klubu potešilo, že v ankete Športovec roka 2019 mesta Pezinka získali v kategórii klubov muži/ženy – seniori v internetovom hlasovaní 1. miesto a v hlasovaní športovej komisie 3. miesto, za čo je klub vďačný každému priaznivcovi a považuje to za zaväzujúce pre ďalšie športové aktivity v nadchádzajúcom období. 1. SFGK Carpathians Slovakia ako občianske združenie sa po prvý raz zaregistroval aj na 2 % z dane za rok 2020, z ktorých by chcel najmä spopularizovať FootGolf aj futbalgolf medzi mládežou, pretože v súčasnos-

tieto vydobyté pozície do budúcnosti.

Napriek zložitej situácii v oblasti zdravotných opatrení očakávame, že aj v tomto roku prebehne na Slovensku súťaž Tour a Pohára vo FootGolfe v ešte lepšom organizačnom formáte, do

4. kolo Slovenského FootGolfového Pohára na Čiernej Vode. Ocenení hráči 1. SFGK Carpathians Slovakia: (zľava) Branislav Thron (2. senior), Tamia Thron (1. junior) a Rastislav Blaško (3. senior).

Ján Mesároš sa vzdal prvého miesta

Automobilový pretekár Ján Mesároš sa počas roka 2020 zúčastnil série medzinárodných automobilových pretekov do vrchu MAVERICK Rescue Euro Cup v Čechách. V kategórii Závodný historik skončil zo siedmich pretekov trikrát na prvom mieste a štyrikrát na druhom. Posledných pretekov, ktoré mu mohli priniesť celkové víťazstvo, sa neúčastnil. „Kolega Emil Jansa, s ktorým sme spolu závodili, pred jednými z pretekov zomrel. Prá-

ve on bol počas celých pretekov absolútnou jedničkou. Keby som sa zúčastnil posledných pretekov, tak som prvý ja, ale rozhodol som ponechať prvé miesto kamarátovi, ktorý si ho zaslúžil,“ uviedol J. Mesároš.

Ján Mesároš sa dlhoročne zúčastňuje pretekov do vrchu. V kategórii historických pretekárskych automobilov sa so svojou Škodou 120 S umiestňuje na popredných miestach.

—red-/J. Mesároš

ti je Slovensko vo svetovom FootGolfe považované za jednu z piatich najúspešnejších krajín sveta popri Veľkej Británii, Francúzsku, USA a Argentíne a spoločným slovenským cieľom je udržať

ktorých sa môžu zapojiť aj ďalší Pezinčania ako registrovaní hráči v rámci klubu 1. SFGK Carpathians Slovakia.

Text a foto:
1. SFGK Carpathians Slovakia

Harmonogram vydávania Pezinčana v roku 2021

Mesiac	Uzávierka – pondelok	Expedícia – piatok
Január	18. 1.	29. 1.
Február	15. 2.	26. 2.
Marec	15. 3.	26. 3.
Apríl	19. 4.	30. 4.
Máj	17. 5.	28. 5.
Jún	14. 6.	25. 6.
Júl	redakčná prestávka	
August	16. 8.	27. 8.
September	13. 9.	24. 9.
Oktober	18. 10.	29. 10.
November	15. 11.	26. 11.
December	1. 12.	10. 12.